

“Ἐγὼ εἰμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιδ’ 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΣΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5’ 63)

Ἔτος 107ον | Ἰούλιος - Αὐγούστος 2017 | 4314

ΣΤΟΛΙΔΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΑΣ

Τὴν μακαρίζουν ὅλες οἱ γενεές. Οἱ πιστοὶ Χριστιανοὶ στέκονται μὲ περισσὴ εὐλάβεια μπροστὰ στὴν Παναγία μητέρα καὶ λατρευτὴ μητέρα ὄλου τοῦ κόσμου. Τιμῆθηκε ὅσο κανένα ἀνθρώπινο πλάσμα πάνω στὴ γῆ. Ἀνώτερη ἀπὸ τὶς ἀγγελικὲς δυνάμεις. «Τιμιωτέρα τῶν Χερουβείμ καὶ ἐνδοξοτέρα ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφεείμ». Καὶ τὸ ἐρώτημα ποῦ ἔρχεται αὐθόρμητα στὰ χεῖλη: Γιατί μιὰ τέτοια τιμὴ; Πῶς ἡ φτωχὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ ἀξιώθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Υἱοῦ, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ;

Ἡ ἀπάντηση εἶναι μιὰ. Ἡ Παναγία μας δὲν διέθετε οὔτε πλοῦτη καὶ ἀνθρώπινα μεγαλεῖα. Δὲν εἶχε ἰσχυροὺς προστάτες. Εἶχε ὅμως κάτι ποῦ ἔκανε καὶ τοὺς οὐρανοὺς νὰ σκύβουν μὲ θαυμασμό. Εἶχε ἀρετὴ μοναδική. Πολλὲς ἀρετές. Πολύεδρο διαμάντι οἱ ἀρετές της. Δὲν ξέρει κανεὶς ποῖα νὰ πρωτοθαυμάσει. Ἡ ἀπέραντη ἀγάπη της στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ἡ βαθιὰ της ταπείνωση, ἡ ἀγνόητα καὶ καθαρότητά της, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀτίμητα στολίδια της.

Ἀξίζει νὰ σταθοῦμε στὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες, ποῦ γιορτάζουμε τὴν Κοίμησὴ της, σὲ μιὰ, στὴ σεμνότητά της, ποῦ ἐκφράζεται τόσο αὐθόρμητα μὲ τὴν αἰδῶ της. Πρόκειται γιὰ τὸ φυσικὸ αὐτὸ στολίδι ποῦ λέγεται ντροπὴ καὶ τόσο ἔχει λείψει ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας. Ἐποχὴ, δυστυχῶς, ποῦ χαρακτηρίζεται τόσο συχνὰ ἀπὸ τὴν ἀναίδεια καὶ ἀναίσχυντία.

Στὴν ἐπίσκεψη καὶ στὸν χαιρετισμὸ τοῦ Ἀγγέλου, ποῦ τῆς φέρνει τὸ μεγάλο καὶ πρωτοφανὲς μήνυμα τοῦ οὐρανοῦ, ἡ ταπεινὴ κόρη, ὅπως σημειώνει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «**Ἰδοῦσα διαταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ**» (α’ 29). Δηλαδή, ὅταν ἡ Παρθένοσ Μαρία εἶδε τὸν ἄγγελο, χωρὶς νὰ τρομάξει καὶ χωρὶς νὰ τὰ χάσει, ἔνιωσε μιὰ ἐσωτερικὴ ταραχὴ. Ἡ βαθιὰ ἀρετὴ τῆς συστολῆς καὶ τῆς σεμνότητος, ποῦ πλημμύριζε τὴν καρδιά της, ἀνεβαίνει στὸ πρόσωπό της καὶ τὸ πορφυρώνει. Ὅλοπόρφυρα τριαντάφυλλα χρωματίζουν τὴν εὐγενικὴ καὶ ἐξαγιασμένη μορφή της.

Πραγματικὰ ἀτίμητη ἡ ἀρετὴ αὐτὴ ποῦ κοσμοῦσε τὴν ψυχὴ τῆς Παναγίας μας ἀπὸ τὰ πρῶτα της χρόνια. Καὶ τὴν ἀναγκαιότητά της τὴν κάνει ἀκόμα πιὸ μεγάλη ἡ ἀπουσία της σήμερα. Ἀλλὰ τί ἀκριβῶς εἶναι αὐτὸ ποῦ λέγεται σεμνότητα, αἰδῶς, ντροπὴ; Φυτευμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Δημιουργὸ στὴν ψυχὴ τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Εἶναι ἓνα θαῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ἐνα πολῦτιμο δῶρο ποῦ φανερώνει τὸ ἐνδιαφέρον Του γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Προτοῦ νὰ διδαχθεῖ ὁ ἄνθρωπος τὸν

ἠθικὸ νόμο, ἡ αἰδῶς σὰν ἀσπίδα τὸν προστατεύει ἀπὸ τὶς προσβολὲς τῆς ἀμαρτίας ποῦ ἀπειλοῦν τὴν ἀρετὴ του καὶ μάλιστα τὴν ἀγνόητά του. Τοῦ διατηρεῖ καθαρὴ τὴν ψυχὴ, τὴν καρδιά, ὅλο τὸν πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ του πλοῦτο. Προτοῦ μάθουμε ὅτι τὸ σῶμα μας εἶναι ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μέσα σ’ αὐτὸ κατοικεῖ ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ἔρχεται ἡ ντροπὴ νὰ πορφυρώσει τὸ πρόσωπο, νὰ ξυπνήσει αἰώνιες ἀξίες ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς καὶ νὰ κινητοποιήσει ἓνα θαυμαστὸ προστατευτικὸ μηχανισμό.

Ἡ αἰδῶς εἶναι ὁ πιὸ δυνατὸς ὑπερασπιστὴς τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀξιοπρέπειας. Ἐχει γράψει ὁμορφους ἥρωισμοὺς στὶς σελίδες τῆς Ἰστορίας. Ἄρκει νὰ θυμηθεῖ κανεὶς τὶς γενναῖες γυναῖκες τῆς μαρτυρικῆς Ἐκκλησίας ποῦ προτιμοῦσαν τὸν θάνατο ἀπὸ τὸν ἠθικὸ ἐξευτελισμὸ.

Καμιὰ ὑποχώρηση καὶ καμιὰ παραχώρηση στὶς ἀρχές τους. Νέες, ποῦ στὶς δραματικὲς ὥρες τοῦ μαρτυρίου, ἀδιαφοροῦσαν γιὰ τὰ βασανιστήρια καὶ προσπαθοῦσαν νὰ καλύψουν τὰ γυμνὰ μέλη τοῦ σώματός τους. Ἡ ἀδιαντροπιὰ τοὺς προκαλοῦσε μεγαλύτερη φρίκη ἀπὸ τὸ γυμνὸ ξίφος τοῦ δήμιου.

Καὶ ὕστερα ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ ἀναίδεια μᾶς λέει, πῶς ἡ ντροπὴ εἶναι ἀδυναμία καὶ εἶναι «ντροπὴ νὰ ντρέπῃσαι!» Ἀδυναμία ἡ δύναμη αὐτὴ ποῦ ἀτσάλωνε νέα κορίτσια καὶ νέες μητέρες νὰ ξεχνᾶς τὸ πληγωμένο σῶμα προκειμένου νὰ μὴ τὸ ἀφήσεις νὰ πληγωθεῖ καὶ ἀπὸ τὰ λάγνα μάτια τῆς ἀδίστακτης εἰδωλολατρίας!

Νὰ μὲ ποιὸν ἀτίμητο προστατευτικὸ μηχανισμό μᾶς ἔχει ὀπλίσει ὁ Θεός. Χρειάζεται ὅμως προσοχὴ, γιὰ εἶναι λεπτὸς καὶ εὐαίσθητος. Ἄς τὸν προσέχουμε, ὅπως τὸν πρόσεχε ἡ Παναγία μας καὶ ἀξιώθηκε νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Παναγία μας δὲν διέθετε οὔτε πλοῦτη οὔτε ἀνθρώπινα μεγαλεῖα. Εἶχε ὅμως κάτι ποῦ ἔκανε καὶ τοὺς οὐρανοὺς νὰ σκύβουν μὲ θαυμασμό. Εἶχε ἀρετὴ μοναδική. Πολλὲς ἀρετές. Ἡ ἀπέραντη ἀγάπη της στὸν Θεὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ἡ βαθιὰ της ταπείνωση, ἡ ἀγνόητα καὶ καθαρότητά της, εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ ἀτίμητα στολίδια της.

ΗΛΙΑΣ Ο ΘΛΙΒΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ

Ο ἱερός Χρυσόστομος βλέπει τὸν Ἡλία ὄχι μόνο ὡς τὸν πύρινο καὶ ζηλωτὴ τοῦ Θεοῦ προφήτη, τὸν θαρραλέο καὶ ἀκαταμάχτο ἀγωνιστή, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸν θλιβόμενο ἄνθρωπο, τὸν ταλαιπωρούμενο καὶ πάσχοντα. Καὶ ἐπειδὴ μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ ἴσως σὲ μερικούς ἢ ἀπορία, «γιατὶ νὰ δοκιμάζει θλίψεις καὶ στερήσεις ὁ ἀγνὸς αὐτὸς ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ», ἔρχεται νὰ δώσει μερικὲς ἀπαντήσεις διαφωτιστικὲς γιὰ ὅλους, ἀλλὰ καὶ οἰκοδομικὲς γιὰ κάθε θλιβόμενο. Καὶ ρωτᾷ:

«Γιὰ ποιά λοιπὸν αἰτία ταλαιπωρεῖται τόσο πολὺ ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ;» Καὶ ἀπαντᾷ: «Ἐπειδὴ, ἐὰν προκα-

λοῦσε τις γνωστὲς θεομηνίες (ἀνομβρία καὶ πείνα) μὲ σκοπὸ νὰ ἐκδικηθεῖ τοὺς Ἑβραίους γιὰ ὅσα ἀδικήματα τοῦ ἔκαναν, εὐλόγως θὰ μπορούσαμε νὰ υποθέσουμε ὅτι τὸν ἐπαίδευε ὁ Θεός, ὥστε νὰ γίνεῃ περισσότερο πρᾶος καὶ ἐπιεικής. Ἀλλὰ τις θεομηνίες δὲν τις προκάλεσε ἀπὸ μνησικακία. Μόνο ἱερὴ ἀγανάκτηση πλημμύριζε τὴν ψυχὴ του γιὰ τὴν ὑβριστικὴ καὶ ἀσεβὴ στάση τῶν Ἑβραίων ἀπέναντι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Τότε γιατί ὁ ἴδιος νὰ μὴν ἐξαιρεθεῖ; Γιατὶ νὰ ταλαιπωρεῖται ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὴ στέρνη; Γιὰ τὸν ἐξῆς λόγο: Ἄν, σὲ καιρὸ πού οἱ ἄλλοι στεροῦνταν τῶν πάντων, αὐτὸς εἶχε ἐξασφαλισμένη κάθε ἐπάρκεια καὶ ἄνεση καὶ πλούσιο τραπέζι στρωμένο, θὰ φανέρωνε τὸ πρᾶγμα σκληρότητα καὶ ἀναισθησία. Εἶναι δὲ φυσικό. Ἄνθρωπος πού τὰ ἔχει ὅλα συνήθως δὲν αισθάνεται τις συμφορὲς τῶν ἄλλων. Τὸν ἄφησε λοιπὸν ὁ σοφὸς Θεὸς νὰ δοκιμάζει καὶ ὁ ἴδιος τις ἴδιες συμφορὲς, τὰ δεινά, τὴν πείνα, τὴ δίψα, ὥστε νὰ ἀντιληφθοῦμε ὅτι ὁ Προφήτης δὲν λογάριαζε τόσο τὴν πείνα του. Ἐκεῖνο πού τὸν κατέτρωγε ἦταν ὁ θεῖος ζῆλος του. Ἔτσι ἐξηγεῖται πῶς, ἐνῶ καὶ ὁ ἴδιος ὑπέφερε ἀφόρητα, δὲν παρακάλεσε τὸν Θεὸ νὰ λύσει ἐπὶ τρία χρόνια τὴν ἀνομβρία, νὰ σταματήσει τὴ σιτοδεία. Ἐκρίνε προτιμότερο νὰ συμπάσχει καὶ αὐτὸς μὲ τοὺς ἀσεβεῖς, γιὰ νὰ σωφρονιστοῦν, παρὰ νὰ σωθεῖ αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι νὰ ξαναγυρίσουν, μὲ τὸν χορτασμό τους, πίσω στὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν ἀσέβεια.

Τέτοιου εἶδους εἶναι παντοῦ καὶ πάντοτε τῶν ἀγίων οἱ ψυχές. Ἐμπρὸς στὴ ὠφέλεια καὶ διόρθωση τῶν ἄλλων θυσιάζουν κάθε τι δικό τους.

Ἐπὶ πλέον ὅσοι τὰ ἀντικρίζουν φθάνουν νὰ νομίζουν ὅτι οἱ θαυματουργοὶ εἶναι ὄντα ὑπεράνθρωπα. Καὶ οἱ δυὸ ἀντιλήψεις εἶναι ἐσφαλμένες. Αὐτὲς πρόλαβε ὁ Θεὸς μὲ τὸ νὰ παρουσιάζει μὲ τις δοκιμασίες τὸν Προφή-

τη του καὶ ὡς ἄνθρωπο ἀδύνατο.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Ἡλίας, πού ἔκλεισε τοὺς οὐρανούς, δὲν κατόρθωσε νὰ υπερνικήσει τὴ δική του πείνα. Αὐτὸς πού σταμάτησε τὴν καρποφορία τῆς γῆς βρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσει λίγο ψωμὶ ἀπὸ μία φτωχὴ χήρα.

Ἄρα αὐτὰ γιὰ νὰ μάθουμε νὰ ξεχωρίζουμε τὴ δύναμη τῆς θείας χάριτος ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία.

Ἐπὶ πλέον καὶ τρίτο δίδαγμα βγαίνει ἀπὸ τις δοκιμασίες τοῦ προφήτη Ἡλία. Ὄταν δηλαδὴ ἓνας μᾶς συμβουλευε νὰ μιμηθοῦμε τὸν Ἡλία, νὰ μὴ θεωροῦμε τὸ πρᾶγμα ἀκατόρθωτο. Νὰ μὴ μᾶς κυριεύει δειλία καὶ ἀπελπισία. Νὰ μὴ νομίζουμε ὅτι τάχα ἐκεῖνος ἦταν διαφορετικῆς φύσεως ὑπαρξὴ καὶ γι' αὐτὸ πέτυχε τέτοιο ὕψος ἀρετῆς, ὥστε νὰ ἀποκτήσει τόσο ἐπίσημη θέση κοντὰ στὸν Θεό. Ἀπ' ἐναντίας. **«Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν»**, καθὼς ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος σημειώνει (ε' 17). Πρᾶγμα πού σημαίνει: Μὴ νομίσαις, ἄνθρωπε, ὅτι εἶναι ἀκατόρθωτο νὰ φθάσεις καὶ σὺ στὰ ὕψη τῆς ἀρετῆς τοῦ Προφήτη, ἀφοῦ ἄνθρωπος ἦταν κι ἐκεῖνος, τῆς ἴδιας ἀκριβῶς φύσεως καὶ συστάσεως μὲ σένα.

Ἐκεῖνο πού τὸν ἀνέβασε τόσο ψηλότερα ἀπὸ τοὺς ὁμοίους του (καὶ τὸ ὅποιο μπορεῖς νὰ παρουσιάσεις καὶ σὺ) ἦταν ἡ θαυμαστὴ καὶ ἀγία πρόθεσή του.

«Τὸ ἓνα χέρι νίβει τ' ἄλλο...»

Πράγματι ἡ φύση εἶναι ἓνα μεγάλο σχολεῖο γιὰ ὅλους μας. Μιὰ ματιὰ στὴ γῆ. Δέχεται τὸν σπόρο. Δὲν τὸν κρατᾷ στὰ σπλάχνα τῆς, μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ τῆς. Τὸν κάνει νὰ καρποφορεῖ καὶ τὸν προσφέρει ὄριμο καρπὸ, γιὰ νὰ τὸν ἀπολαύσουν οἱ ἄλλοι. Νὰ ρίξουμε ἓνα βλέμμα σ' ἓνα δέντρο. Παρόμοια διαπίστωση. Γιὰ νὰ ζήσει καὶ νὰ ἀναπτυχθεῖ, ζωτικοὶ χυμοὶ κυκλοφοροῦν ἀπὸ τὶς ρίζες στὸν κορμὸ καὶ ὡς τὰ κλαδιὰ καὶ τὰ φύλλα. Τὸ καθένα κρατᾷ ὅσους χρειάζεται. Οὔτε πιὸ πολλούς, οὔτε πιὸ λίγους. Τὸ πιὸ πολὺ εἶναι ἄρρωστία. Ὅταν καὶ ὅπου συμβαίνει κάτι τέτοιο, δὲν στερεῖ μόνο τὰ ἄλλα. Βλάπτει καὶ τὸν ἑαυτὸ του. Γίνεται ὑπερτροφικό. Ἄρρωστο δηλαδή.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸν ἀνθρώπινο ὀργανισμό. Τί θὰ συνέβαινε, ἂν τὸ στομάχι κράταγε ὅλες τὶς τροφές καὶ δὲν τὶς ἄφηνε νὰ κυκλοφοροῦν καὶ νὰ τρέφουν ὀλόκληρο τὸ σῶμα; Τί γίνεται ὅταν ἓνα μέλος συγκεντρώνει γύρω του περισσότερο κύτταρα ἀπὸ ὅσα χρειάζεται; Ἔχουμε πρήξιμο. Ἔχουμε ὄγκο, καρκίνωμα. Αὐτοκαταστρέφεται. Καὶ συγχρόνως καταστρέφει ὀλόκληρο τὸ σῶμα.

Αὐτὸ γίνεται καὶ μὲ τὸν ἀτομιστὴ, τὸν ἐγωιστὴ. Μὲ τὸν ἐγωλάτρη ποὺ τὰ θέλει ὅλα δικὰ του. Ξεχνᾷ πὼς δὲν εἶναι ὁ μοναδικὸς κάτοικος στὸν πλανήτη. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι πάνω σ' αὐτὸν μὲ τὰ ἴδια δικαιώματα. Τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ συμβεῖ καὶ μέσα σὲ μιὰ οἰκογένεια. Καὶ ἐδῶ ὁ ἀτομιστὴς τὰ θέλει ὅλα γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Ὅλοι νὰ ἐνδιαφέρονται γι' αὐτὸν καὶ αὐτὸς νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται γιὰ κανένα. Ὅλα καὶ τὰ καλύτερα -φαγητά, ροῦχα, κλπ- νὰ τὰ ἀπολαμβάνει αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι τίποτα ἢ τὰ ἀπομεινάρια.

Ὁ ἐγωιστὴς ξεχνᾷ, πὼς ἡ κοινωνία, ὅπως ἐλέχθει, δὲν εἶναι μονοκύτταρος ὀργανισμὸς. Ὁ ἑαυτοῦλης του. Τὸ σῶμα δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα μέλος. Οὔτε ἀπὸ ὑπερτροφικὰ μέλη. Ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ καὶ συμμετρικὰ μέλη. Τὰ μέλη αὐτὰ συνεργάζονται καὶ ἀλληλοβοηθοῦνται. Τὸ ἓνα φροντίζει τὸ ἄλλο. Τὸ ἓνα γιὰ ὅλα καὶ ὅλα γιὰ τὸ ἓνα. Ἔτσι ἔχουμε ὁμαλὴ ἀνάπτυξη καὶ ἰσορροπία. Αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸν ὑγιή ὀργανισμό. Ὅταν χαίρεται ἓνα μέλος, μαζί μὲ αὐτὸ χαίρονται καὶ ὅλα τὰ μέλη. Ὅταν ὑποφέρει κάποιον μέλος καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μέλη πάσχουν μαζί του. Ἔτσι ὅλα τὰ μέλη ὑπηρετοῦν ἄρμονικὰ τὸ σῶμα.

Ὅλοι εἴμαστε μέλη σ' ἓνα σῶμα, γράφει ὁ πρωταθλητὴς στὸ στίβο τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης, ὁ ἀπόστολος Παῦλος. **«Υπάρχουν πολλὰ μέλη, ἓνα ὅμως σῶμα, στὸ ὁποῖο τὸ ἓνα μέλος ἐξαρτᾷται ἀπὸ τὸ ἄλλο καὶ δὲν μπορεῖ τὸ κάθε μέλος νὰ κάνει χωρὶς τὰ ἄλλα. Δὲν μπορεῖ, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ μάτι νὰ πεῖ στὸ χέρι, δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκη σου ἢ πάλι τὸ κεφάλι νὰ πεῖ στὰ πόδια δὲν σᾶς ἔχω ἀνάγκη. Ἀλλὰ τὰ μέλη ποὺ ἐκ φύσεως φαί-**

νονται ἀσθενέστερα, αὐτὰ εἶναι περισσότερο ἀναγκαῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ σώματος... Καὶ ἂν πάσχει καὶ πονᾷ ἓνα μέλος, μαζί του πάσχουν καὶ ὅλα τὰ μέλη καὶ ἂν δοξάζεται καὶ τιμᾶται ἓνα μέλος, μαζί του χαίρουν ὅλα τὰ μέλη...» (Α΄ Κορινθ. ιβ΄ 20-22, 26). Ποιὸς ἀμφιβάλλει; Ἄν τὸ πόδι εἶναι ἄρρωστο καὶ πονᾷ καὶ ὑποφέρει, ὅλο τὸ σῶμα εἶναι ἄρρωστο καὶ ὑποφέρει. Ἄν τὸ χέρι ἢ ὅποιο ἄλλο μέλος τοῦ σώματος εἶναι ὑγιές, ὅλο τὸ σῶμα χαίρεται.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ σὲ μιὰ σωστὴ καὶ ὑγιή κοινωνία. Δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει ὁμαλὰ καὶ νὰ ἀναπτυχθεῖ χωρὶς ἀλληλοβοήθεια, συνεργασία, ἀλληλεγγύη. «Τὸ ἓνα χέρι νίβει τ' ἄλλο καὶ τὰ δυὸ μαζί τὸ πρόσωπο» λέει ὁ λαὸς μας. Ὁ καθένας μὲ τὴν ἐργασία του δὲν ἐξυπηρετεῖ μονάχα τὸν ἑαυτὸ του. Ὑπηρετεῖ καὶ τὸ σύνολο. Ὁ γεωργὸς θὰ καλλιεργήσει τὴ γῆ καὶ θὰ στείλει τὰ προϊόντα του. Ὁ κτηνοτρόφος θὰ στείλει κρέας, μαλλὶ καὶ θὰ πάρει ροῦχα κ.ἄ. Ὁ

τρίτος προσφέρει τὶς πρώτες ὕλες ποὺ βγάζει ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς. Ὁ ἐπόμενος θὰ τὶς ἐπεξεργασθεῖ. Ὁ ἄλλος θὰ φτιάξει μηχανήματα. Μὲ αὐτὰ θὰ γίνουν ὑδροηλεκτρικὰ ἔργα. Ἔτσι θὰ ἔχουμε ἠλεκτρικὸ ρεῦμα, γιὰ νὰ κινηθοῦν ἐργοστάσια καὶ νὰ φωτισθοῦν καὶ τὰ πιὸ ἀπομακρυσμένα χωριά.

Αὐτὸ σημαίνει, πὼς εἴμαστε μέλη σ' ἓνα σῶμα. Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἡ ἀμοιβαία ἐξάρτησή τους καὶ ἀλληλοβοήθεια. Τὸ βλέπουμε σὲ μιὰ ἄρμονικὴ οἰκογένεια. Ὁ πατέρας συνήθως φέρνει γιὰ τὴ συντήρηση τῆς οἰκογένειας. Ἡ μητέρα μὲ πολλοὺς τρόπους συνεισφέρει καὶ βοηθᾷ στὴν ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ σπιτιοῦ. Τὰ παιδιὰ μὲ τὴν προθυμία καὶ τὴν καλὴ διάθεση μποροῦν νὰ δημιουργήσουν εὐχάριστη ἀτμόσφαιρα. Ἔτσι ἡ ἀγάπη, ἡ ἀλληλοβοήθεια, ἡ χαρὰ τῆς προσφορᾶς, ἐπιστρέφει σ' αὐτὸν ποὺ τὴν προσφέρει πολλαπλάσια.

Ὁ ἐγωιστὴς ξεχνᾷ, πὼς ἡ κοινωνία δὲν εἶναι μονοκύτταρος ὀργανισμὸς. Ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰ καὶ συμμετρικὰ μέλη. Τὰ μέλη αὐτὰ συνεργάζονται καὶ ἀλληλοβοηθοῦνται. Τὸ ἓνα φροντίζει τὸ ἄλλο. Τὸ ἓνα γιὰ ὅλα καὶ ὅλα γιὰ τὸ ἓνα. Ἔτσι ἔχουμε ὁμαλὴ ἀνάπτυξη καὶ ἰσορροπία. Αὐτὸ συμβαίνει μὲ τὸν ὑγιή ὀργανισμό. Ὅταν χαίρεται ἓνα μέλος, μαζί μὲ αὐτὸ χαίρονται καὶ ὅλα τὰ μέλη. Ὅταν ὑποφέρει κάποιον μέλος καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μέλη πάσχουν μαζί του. Ἔτσι ὅλα τὰ μέλη ὑπηρετοῦν ἄρμονικὰ τὸ σῶμα.

«Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν· μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. Ἄγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς· ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτω

ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ
Ε΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. 1' 1-10
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ν' 28 - θ' 1

λέγει· μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, τὶς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; Τοῦτ' ἐστὶν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.

Ἄλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς σου τὸ ρῆμά ἐστίν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἐστὶ τὸ ρῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. Ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν».

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΟΝ ΘΕΟ

«Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία... εἰς σωτηρίαν».

Μικρόψυχοι, μυωπικοί εἴμαστε πολλές φορές στίς διάφορες πτυχές τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς. Ἐτσι δὲν μᾶς κάνει αἴσθησις ἂν σταθοῦμε μὲ τέτοια στενόκαρδη διάθεσις καὶ μπρὸς στὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ οὐρανοῦ, ἐμπρὸς στὸν Πατέρα ὄλων τῶν ἀνθρώπων, τὸν αἰώνιο Θεό. Ἀνοίγουμε τὴν ὥρα τῆς προσευχῆς τὴν καρδίᾳ μας καὶ ἀπὸ μέσα τῆς δὲν ξεπηδᾷ κανένας μεγάλος πόθος γιὰ τὸ σύνολο, γιὰ τοὺς διπλανούς μας, γιὰ τὸν κόσμον μας. Παρακαλοῦμε πρῶτα γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας, ὕστερα γιὰ ὅσα εἶναι δικά μας καὶ κλείνουμε τὴν προσευχή μας γιὰ τὴν αὐξησις τῶν ἀγαθῶν μας. Μιὰ τέτοια ὅμως προσευχή ποὺ ἀρχίζει μὲ τὸ «μου» καὶ τελειώνει μὲ τὸ «ἐγώ» οὔτε τὴν ψυχὴ ἱκανοποιεῖ, οὔτε καὶ τὸν Θεὸ εὐχαριστεῖ. Θὰ μπορούσε νὰ πεῖ καὶ σὲ μᾶς ὁ ἀπόστολος Παῦλος «**πλάτυνθητε**», ἀδελφοί μου. Κοιτάξτε τὸν πόθο τῆς καρδίᾳς μου, τὴ φλογερὴ μου ἱκεσία.

Ο ΠΟΘΟΣ ΤΟΥ

«**Ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν**». Αὐτὴ ἦταν ἡ σφοδρὴ ἐπιθυμία του, ἡ σκέψη ποὺ τριγυροῦσε πάντα στὸ νοῦ του καὶ τοῦ δημιουργοῦσε εὐχαρίστησις. Ἡ «**εὐδοκία τῆς καρδίας του**», ὅπως ὁ ἴδιος χαρακτηριστικὰ γράφει σήμερα. Καὶ αὐτὴ ἡ θέρμη τῆς ψυχῆς γινόταν δέησις πρὸς τὸν Θεό, ἱκεσία στὸν Πολυεὐσπλαχνο, «**ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ**». Παρ' ὅλο ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπίστησαν καὶ ἀποξενώθηκαν ἀπὸ τὴ σωτηρία τοῦ Χριστοῦ, ἂν καὶ ἐδίωξαν μὲ πείσμα τὴν Ἐκκλησία του καὶ αὐτὸν τὸν Παῦλο, ἐν τούτοις ὁ Ἀπόστολος παρακαλεῖ καὶ ἱκετεύει γιὰ τὴ σωτηρία τους. Δὲν εἶχε σημασία ἂν κήρυττε ἐναντίον τῆς σκληροκαρδίας τῶν συμπατριωτῶν του. Μολονότι κεραυνοβολοῦσε τὴν ἀπιστία τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔδειχνε τὸ ἀσύστατο τῆς ἐπιμονῆς τους, ποὺ ἦταν ἕνας ζῆλος «**οὐ κατ' ἐπίγνωσιν**», ἤθελε τὴν σωτηρία τῶν ψυχῶν τους. Ἐτσι ἐμίμειτο καὶ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τὸν Κύριό του, ποὺ μακροθυμεῖ, γιατί δὲν θέλει νὰ καθεῖ κανεὶς, ἀλλὰ ἐπιθυμεῖ νὰ μετανοήσουν ὅλοι καὶ νὰ σωθοῦν (Β' Πέτρ. γ' 9).

Πόσο πλουτίζεται ἡ προσευχὴ τοῦ Χριστιανοῦ, ὅταν περιλαμβάνει τέτοια θέματα! Πῶς νὰ μὴν γίνεи τότε ἡ δέησις «**κραυγὴ**» καὶ νὰ μὴν ἐξέλθει «**ἐκ βαθέων**» ἡ προσευχή; Μήπως καὶ σήμερα δὲν πρέπει νὰ ἔχουμε καὶ αὐτὰ τὰ αἰτήματα στὴν πρώτη γραμμῆ; Ἄς παρακαλοῦμε, λοιπὸν γιὰ τοὺς ἐχθρούς τοῦ Χριστοῦ, γιὰ ὅσους τὸν ἀρνοῦνται κι ἐνῶ λένε πῶς δὲν πιστεύουν, πῶς δὲν

ὑπάρχει, ἐν τούτοις τὸν πολεμοῦν μὲ λύσσα, δεῖγμα κι αὐτὸ τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς ἀφροσύνης τους. Ἄς ἱκετεύσουμε νὰ ἀνοίξουν στὸ «**φῶς τοῦ κόσμου**», στὸ Χριστό, τὰ κλειστά τους μάτια καὶ νὰ διαποτιστεῖ τὸ δέντρο τῆς ζωῆς τους μὲ νάματα σωτηρίας. Ἀκόμη στὴν προσευχή μας ἄς μὴ ξεχάσουμε καὶ ὅσους εἶναι ἐχθροὶ μας. Ἐτσι ἔκανε ὁ Κύριος. Εὐχόταν γιὰ τοὺς σταυρωτές του καὶ ἔλεγε: «**Πάτερ ἄφες αὐτοῖς**». Ἐτσι ἔκανε καὶ ὁ Παῦλος ὅταν ἔγραφε: «**Ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ ἐστίν**». Ἄς μὴ λέμε «**συγχωρῶ** μὰ δὲν λησιμονῶ». Ὁ Κύριος ποὺ θέλει καὶ τοὺς ἐχθρούς του νὰ κάνει φίλους του μᾶς παραγγέλλει τὸ «**ἀγαπάτε**». Αὐτὸς ἦταν καὶ ὁ πόθος τοῦ Παύλου

Ἡ ΣΩΤΗΡΙΑ ΨΥΧΩΝ

Αὐτὸς ἄς εἶναι καὶ ὁ δικός μας, νὰ σωθοῦν οἱ ψυχές, ὅλες οἱ ψυχές, γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν, φίλων καὶ ἐχθρῶν. Καμία ψυχὴ, ἂν εἶναι δυνατόν, νὰ μὴν πέσει στὰ χέρια τοῦ Σατανᾶ. Ὅλες νὰ βρεθοῦν στοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραάμ. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ ἐχθροὶ μας, καὶ αὐτοὶ, νὰ λάβουν μέρος στὴν οὐράνια δοξολογία τῶν ἁγίων, ποὺ θὰ ὑμνοῦν τὸν Κύριο τῆς δόξης. Ἀφάνταστη ἡ ἀξία καὶ μιᾶς ψυχῆς. Ἀνυπολόγιστη ἡ τιμὴ καὶ τῆς μιᾶς ψυχῆς, ἀφοῦ γιὰ τὴ σωτηρία καὶ ἐνὸς ἀνθρώπου, ὁ Χριστὸς μας θὰ θυσιαζόταν ἐπάνω στὸ Σταυρό. Καὶ εἶναι κρίμα νὰ μὴ σωθοῦμε ὅλοι, ἀφοῦ ὁ πολυεὐσπλαχνος Κύριος ἔκανε τόσο εὐκόλο τὸ ὑψηλὸ καὶ μεγάλο αὐτὸ ζήτημα. Μετὰ τὴν ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, λέει ὁ Ἀπόστολος σήμερα, ὅποιος πιστεύει μὲ τὴν καρδίᾳ του στὸ Σωτήρα Χριστό καὶ ὁμολογεῖ μὲ τὸ στόμα του, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δικαιώνεται καὶ σώζεται. «**Καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν**». Σῶζονται ὅμως ὅλοι; Δυστυχῶς ὄχι! Γιατί; Ναὶ μὲν ἡ σωτηρία μας εἶναι δῶρο Θεοῦ, ὅπως γράφει στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του ὁ Παῦλος (Εφ. β' 8), χρειάζεται ὅμως καὶ ἐμεῖς νὰ ἀπλώσουμε τὰ χέρια μας γιὰ νὰ δεχθοῦμε τὸ δῶρο αὐτό. Βεβαίως καμία ἀνθρώπινη προσφορὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαγοράσει αὐτὴ τὴν «**δωρεὰν τοῦ Θεοῦ**», ἀφοῦ «**καρίτι ἐσμεν σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως**» ἐν τούτοις ὅμως ἡ φράσις τοῦ ἴδιου Ἀποστόλου, στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, ποὺ κάνει λόγο γιὰ παραμέλησις τῆς σωτηρίας μας, ἀποδεικνύει πῶς ἡ σωτηρία μας εἶναι καὶ θέμα τῆς δικῆς μας φροντίδας καὶ ἐπιμελείας.

«Πιστὸς ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιουῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιῖστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδῶς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἀμαρτάνει ὧν αὐτοκατάκριτος.

ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΙΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ ΑΓ. 630 ΠΑΤΕΡΩΝ (Δ' ΟΙΚ.ΣΥΝ.)
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Τίτ. γ' 8-15
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ε' 14-19

Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἔλθῃν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηναῖν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν».

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΦΥΛΑΧΘΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

«Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ».

Δύο μεγάλους κινδύνους ἀντιμετώπισε ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή της. Ὁ ἓνας ἦταν ἐξωτερικὸς καὶ ὁ ἄλλος ἐσωτερικὸς. Ὁ Ἰουδαϊσμός καὶ ἡ εἰδωλολατρικὴ θρησκεία ἦταν φοβερὴ ἐξωτερικὴ ἀπειλὴ μὲ δέκα σκληροὺς διωγμούς. Οἱ αἵρέσεις καὶ τὰ σχίσματα ἦταν ἡ χειρότερη ἀπειλή, πού προῆλθε ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἐκκλησίας. Οἱ ἅγιοι Πατέρες μας τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου στὴ Χαλκηδόνα τὸ 451 μ.Χ., καθὼς καὶ ὄλοι οἱ ὀρθόδοξοι θεοφώτιστοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι, ἔκαναν ἀντιαιρετικὸ ἀγῶνα. Μὲ τὶς ἑπτὰ Οἰκουμενικὲς Συνόδους, τὰ συγγράμματά τους καὶ τὴ διδασκαλία τους, ἀνασκεύασαν τὶς πλανεμένους ιδέες καὶ δοξασίες τῶν αἰρετικῶν. Ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀσχολήθηκε μὲ τὴν αἴρεση τοῦ μονοφυσιτισμοῦ. Φανέρωσε τὶς πλάνες καὶ καταδίκασε τὶς σφαλερὲς δοξασίες τῆς αἵρέσεως αὐτῆς. Ἐν συνεχείᾳ διατύπωσε τὴν ὀρθόδοξη διδασκαλία σχετικὰ μὲ τὶς δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ, τὴ θεία καὶ τὴν ἀνθρώπινη, πού ἐνώθηκαν στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας. Στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς συνιστᾷ:

«Τὸν αἰρετικὸν ἄνθρωπο μετὰ ἀπὸ δύο συμβουλές, παράτψέ τον καὶ νὰ μὴν συζητᾶς μαζί του». Καὶ σήμερα δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοὶ αἰρετικοὶ καὶ πολλὲς αἵρέσεις, πού παρασύρουν ὀρθόδοξους ἀδελφούς μας στὴν πλάνη. Πῶς λοιπὸν θὰ προφυλαχθοῦμε ἀπὸ τὶς αἵρέσεις αὐτές;

A. ΜΕ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΓΡΗΓΟΡΗ.

Τὰ κύματα τῶν ποικίλων αἱρέσεων πού κατακλύζουν σήμερα καὶ ἀπειλοῦν νὰ πνίξουν τὴν Εὐρώπη ἔρχονται προπάντων ἀπὸ τὴν Ἀμερική: Χιλιαστές, Πεντηκοστιανοί, Μορμόνοι, Ἀντβεντιστές, «Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ» κ.λ.π. ἀπὸ ἐκεῖ ξεκίνησαν. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα κύματα, τὸ ἴδιο θολὰ καὶ ἀπειλητικά, πού ἔρχονται ἀπὸ τὴ μακρινὴ Ἀνατολή, ὅπως εἶναι οἱ μαθητὲς τοῦ Μοῦν, τοῦ Γκουροῦ Μαχαράτζι, «οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κρίσνα», «οἱ μύστες τῆς ὑπερβατικῆς σκέψης τοῦ Μαχαρίσι» κ. ἄ. Ὅλα αὐτὰ τὰ κύματα παρασύρουν στὸ πέρασμά τους ὅ,τι βροῦν ὄρθιο

μέσα στὶς ψυχές, γιὰ νὰ τὸ συντρίψουν στὰ βράχια τῆς συγχύσεως, τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς ἀσυναρτησίας. Χρειάζεται, λοιπὸν, γνώση καὶ ἐπαγρύπνηση.

Ἡ στάση μας πρέπει ἀκόμα νὰ εἶναι δυναμικὴ. **«Οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας ἀλλὰ δυνάμεως...»** (Β' Τιμ. α' 7). Μὲ πνεῦμα δυνάμεως ν' ἀντιμετωπίζουμε τοὺς αἰρετικούς. Καὶ μετὰ ἀπὸ μία καὶ δευτέρη συμβουλή, νὰ διακόπτουμε κάθε σχέση μαζί τους. Παράτψέ τον τὸν αἰρετικὸ γιὰτὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς δείχνει πῶς εἶναι διεστραμμένος. Οἱ ἀτελείωτες συζητήσεις εἶναι **«ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι»**. Καὶ ὄχι ἀπλῶς ἀνωφελεῖς ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες καὶ γιὰ μᾶς. Γιατὶ δὲν ἀποκλείεται νὰ ἐπηρεασθοῦμε ἀπὸ τὶς ιδέες τους. Γι' αὐτὸ χρειάζεται ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐργήγορη καὶ ἀγῶνα πνευματικὸς.

B. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΣ.

Ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ δὲν ἔχουμε ὁ καθένας τὴ δική του πίστη, ἀλλὰ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὑπακούουμε στὴν ἀλήθεια τὴν ἀνόθευτη, πού σὰν πολῦτιμο θησαυρὸ κρατᾷ ἡ *«μία ἀγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία»*, ἡ Ὄρθοδοξη Ἐκκλησία μας. Μελετοῦμε τὴν Ἁγία μας Γραφὴ καὶ τὴν Ἱερὰ Παράδοση. Οἱ δύο αὐτὲς πνευματικὲς πηγὲς περιέχουν τὴν σωτηριώδη ἀλήθεια πού ὁ Θεὸς ἀποκάλυψε στοὺς ἀνθρώπους. Γι' αὐτὸ ὄλοι οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἔχουμε ἱερὸ χρέος νὰ μελετοῦμε προσεκτικὰ κάθε μέρα τὴν Ἁγία Γραφή, ζητώντας τὸν φωτισμὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Συγχρόνως νὰ μελετοῦμε καὶ τὴν σωστὴ ἔρμηνεία, πού εἶναι ἐγκεκριμένη ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αὐτὴ ἡ ἔρμηνεία εἶναι σύμφωνη μὲ τὴν ἔρμηνευτικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἁγίων Πατέρων, πού μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῆς παρερμηνείας. Ὅσοι ἔχουν τὴν δυνατότητα, εἶναι πολὺ χρήσιμο νὰ μελετοῦν καὶ τὰ συγγράμματα τῶν θεοφόρων Πατέρων Χρυσοστόμου, Μ. Βασιλείου καὶ τῶν ἄλλων Πατέρων. Μόνο ἔτσι γνωρίζουμε μὲ ἀσφάλεια τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Σφυρηλατεῖ τὴν ἐνότητα

«Ποιὸ εἶναι τὸ νόημα τῶν λόγων τοῦ Κυρίου “...ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Οὗ γὰρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν”; (Ματθ. ιη´ 19-20). Τὰ αἰτήματα τῶν περισσοτέρων εἰσακούονται καλύτερα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς καὶ μάλιστα “περὶ παντὸς πράγματος”;»

Ἀδιαμφισβήτητη ἡ ἀξία τῆς προσευχῆς γιὰ κάθε πιστό. Τὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα ὅλων τῶν μεγάλων ψυχῶν, τῶν ἁγίων. Χωρὶς ἔμένα εἶχε πεῖ ὁ Κύριος, χωρὶς τὴ δύναμή μου καὶ τὴν ἐπικοινωνία μαζί μου, δὲν μπορεῖτε νὰ κάνετε τίποτα στὴν πνευματικὴ σας ζωὴ. Ὁ πνευματικὸς ἀγώνας καὶ κάθε ἄλλη ἀνώτερη προσπάθεια ἀποτελεῖ ματαιοπονία χωρὶς τὴ συμπάραση τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς τὴ δύναμη τῆς προσευχῆς. Ἐδῶ θὰ μπορούσαμε, ἀνάλογα μετὸν ἀριθμὸ τῶν προσευχομένων νὰ διακρίνουμε τρία εἶδη προσευχῆς. Τὴν ἀτομικὴ, τὴν οἰκογενειακὴ μετὸν εὐρύτερη ἐννοια καὶ τὴν δημόσια. Καὶ οἱ τρεῖς συνιστῶνται ἀπὸ τὸν Κύριο πού ἀπεσύρεται γιὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ καὶ ὡς ἄνθρωπος μετὸν οὐράνιο Πατέρα του.

Στὴν ἐπὶ τοῦ Ὁρους ὁμιλία του κάνει ἰδιαίτερο λόγο γιὰ τὴν ἀτομικὴ προσευχή: «**Σὺ ὅταν προσεύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμιεῖον σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ...**» (Ματθ. στ´ 6). Σὺ ὅταν πρόκειται νὰ προσευχηθεῖς πῆγαινε στὸ ἰδιαίτερό σου δωμάτιο. Κλείσε τὴν πόρτα. Συγκέντρωσε τὸ νοῦ σου. Διῶξε κάθε ἐνοχλητικὴ σκέψη πού ἀποσπᾷ τὴν προσοχή σου ἀπὸ τὴν ἱερὴ αὐτὴ ὥρα τῆς προσευχῆς. Ἀπερίσπαστος ἀπὸ τὶς βιωτικὲς καὶ τὶς ἄλλες ἐνοχλητικὲς φροντίδες, ἐκ βαθέων, ἄνοιξε τὴν καρδιά σου καὶ μίλησε μετὸν οὐράνιο Πατέρα σου. Μίλησέ του ἀπλὰ ἔχοντας ζωντανὴ τὴν παρουσία Του ἐνώπιόν σου. Μὴ ξεχνᾷς πῶς εἶναι πάντα σὲ «ἀνοικτὴ γραμμὴ» μαζί σου, γιὰ νὰ ἀκούει τὰ αἰτήματά σου, τοὺς πόθους σου, τὰ προβλήματά σου, τὶς θλίψεις καὶ τὶς δοκιμασίες σου. Σὲ ἀκούει προσεκτικὰ καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ στὴν κατάλληλη ὥρα. Μᾶς τὸ τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «**Προσερχώμεθα μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν**» (Ἐβρ. δ´ 16). Μετὰ θάρρους καὶ ἐμπιστοσύνη πρέπει νὰ πλησιάζουμε στὸν θρόνο τοῦ βασιλέως Χριστοῦ. Εἶναι θρόνος χάριτος καὶ ἀγάπης. Ὅχι ἀτεγκτῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ ἐλέους καὶ οἰκτιρμῶν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἕνας τρόπος ἐπικοινωνίας μετὸν ἀτομικὴ προσευχή. Ὑπάρχει καὶ ὁ δεύτερος, τὸν ὁποῖο ἐξ Ἰσοῦ συνιστᾷ ὁ ἴδιος ὁ Κύριος: ἡ συμπρο-

σευχὴ δύο ἢ τριῶν μαζί. Πρόκειται γιὰ πνευματικούς ἀδελφούς μετὸν ἴδιους πόθους, μετὸν ἴδιους εὐγενεῖς ὀραματισμούς, μετὸν ἐπιδιώξεις σύμφωνες μετὸν θέλημα τοῦ Θεοῦ. «**Συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα**». Συνδετικός τους κρίκος ὁ Χριστός. Δὲν μαζεύτηκαν γιὰ ἰδιοτελεῖς σκοπούς, γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν προσωπικὰ συμφέροντα. Μετὸν Χριστὸ ἀνάμεσά τους δὲν ἔχουν θέση τέτοιες ἐπιδιώξεις. Ἀπὸ τὴ στιγμή πού ὁ Χριστὸς σφυρηλατεῖ τὴν ἐνότητά τους, ὅ,τι ζητοῦν εἶναι σύμφωνο μετὸν ἅγιο θέλημά Του καὶ εἰσακούεται.

Εἶπαν πῶς ἓνα δέντρο ἔχει τὶς ρίζες του βαθιὰ στὴ γῆ, μακριὰ ἀπὸ τὰ βλέμματα τῶν ἀνθρώπων. Ὁ κορμὸς ὅμως καὶ ἡ φυλλωσιά του μεγαλώνουν κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Κάτι παρόμοιο θὰ λέγαμε καὶ γιὰ τὴν προσευχή. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ «**ταμιεῖον**», γιὰ νὰ ἀναπυχθεῖ, νὰ ρίξει ρίζες γερές. Νὰ συναντηθεῖ ὁ ἄνθρωπος μέσα σὲ ἥσυχον τόπο, στὴν ἡσυχία τῆς ψυχῆς, μετὸν Θεό. Ἐχει ὅμως ἀνάγκη ἐξ Ἰσοῦ νὰ συναντηθεῖ καὶ νὰ συμπροσευχηθεῖ καὶ μετὸν ἀδελφούς, μετὸν «**δύο ἢ τρεῖς**» πού συγκεντρώνονται στὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὁ λόγος εἶναι φανερός. Ὁ εἰλικρινὴς καὶ ἅγιος σύνδεσμος πού ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἔχει μικρότερη σημασία καὶ ἀξία ἀπὸ ἐκεῖνον πού μᾶς συνδέει μετὸν Θεό. Ἄλλωστε δὲν μπορούμε νὰ ἀπευθυνθοῦμε στὸν οὐράνιο Πατέρα μας καὶ νὰ εἰσακουσθοῦμε, ἂν δὲν ἔχουμε σχέσεις ἀγάπης μετὸν ἀδελφούς μας. Βασικὴ προϋπόθεση γιὰ νὰ ἐκπληρώσῃ ὁ Θεὸς ἀκόμα καὶ τὰ πιὸ ἅγια αἰτήματά μας εἶναι «**ἐὰν συμφωνήσωμεν**». Ἐτσι προσελκύνουμε τὴ χάρι τοῦ Χριστοῦ.

Στὸ ὑπόδειγμα τῆς προσευχῆς πού μᾶς ἄφησε ὁ Κύριος, μᾶς δίδαξε πῶς νὰ προσευχόμεσθε. Μᾶς λέει, λοιπόν, πῶς ἀνήκουμε σὲ μιὰ οἰκογένεια. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ οὐράνιος Πατέρας μας, γι' αὐτὸ καὶ τὸν προσφωνοῦμε: «**Πάτερ ἡμῶν**». Αὐτὸ μᾶς δημιουργεῖ τὴν ὑποχρέωση «**ἵνα ἀξίως πατρὸς τοιοῦτου πολιτευώμεθα**». Αὐτὸ εἶναι τὸ ἓνα. Καὶ τὸ ἄλλο μᾶς συνιστᾷ «**κοινήν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ποιῆσθαι τὴν εὐχήν. Οὐ γὰρ λέγει ὁ Πατὴρ μου, ἀλλ' ὁ Πατὴρ ἡμῶν**». Δὲν εἶναι τόσο φυσικὸ τὰ παιδιὰ μιᾶς οἰκογένειας ἀγαπημένης νὰ συναντοῦν τὸν πατέρα τους μόνο χωριστὰ τὸ καθένα, χωρὶς νὰ δίνουν τὴν χαρὰ τῆς ἀπὸ κοινῶν συναντήσεως. Ἐτσι καὶ οἱ πιστοί. Ἀποτελοῦμε ἓνα σῶμα. Εἴμαστε μέλη μιᾶς οἰκογένειας. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, πού μᾶς δίνει τὴ δυνατότητα καὶ τὴν παρρησία νὰ ὀνομάζουμε τὸν Θεὸ Πατέρα (Γαλ. δ´ 6), αὐτὸ κατέρχεται καὶ μᾶς στηρίζει καὶ μᾶς ἐνισχύει, ὅταν εἴμαστε, ὅπως τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς οἱ Μαθητές, «**ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό**», συνηγμένοι στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, μετὸν ὁμοψυχία, μετὸν ἐνότητα καὶ ἀγάπην. Τότε «**ὁ ἐὰν αἰτήσωμεν, γενήσεται ἡμῖν**».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΕΤΟΦΩΛΙΑ ΣΤΟ ΚΛΟΥΒΙ

Λαβωμένο αέτο ξέραμε. Αέτο όμως που δὲν πετάει, γιατί δὲν ξέρει νὰ πετάει ἢ γιατί ξέχασε νὰ πετάει, αὐτὸ δὲν εἶναι πιά ἀπὸ τὰ παράδοξα τῆς φύσης. Εἶναι ἀπὸ τὰ ἀπίστευτα, τὰ ἀφύσικα, τὰ τερατώδη τῆς φύσης. Καὶ ὅμως συνέβει καὶ αὐτό. Τὸ ἀνέγραψε πρὸ καιροῦ ὁ τύπος: *«Ένας αἰετὸς πὸν ξέχασε νὰ πετάει. Αἰετὸς μὲ ἀνοιγμὰ φτερῶν ἕνα μέτρο ἔπυσε μπροστὰ στὰ πόδια τῆς κας Β.Μ. Ἡ γυναικὰ βοηθούμενη ἀπὸ διερχομένους τὸ μετέφερε στὸ ζωολογικὸ κῆπο. Τὸ ἀρπακτικὸ, πὸν προφανῶς ξέφυγε ἀπὸ κάποιο ἄλλο κλουβί, ἔχει ξεχάσει νὰ πετάει (!) ἢ δὲν ἔχει πετάξει ποτέ, ὅπως εἶπαν οἱ εἰδικοί πὸν τὸ ἐξέτασαν. Ὁ αἰετὸς φιλοξενεῖται τώρα στὸ ζωολογικὸ κῆπο καὶ ἀναμένεται νὰ γίνῃ ἀντικείμενο προσοχῆς τῶν ἐπισκεπτῶν, ἀφοῦ τὸ εἶδος αὐτὸ σπανίζει».*

Ἕνας αἰετὸς πὸν ξέχασε νὰ πετάει! Τί φοβερό, ἀλήθεια! Καὶ τί ἀφύσικο! Ὁ βασιλιάς τῶν αἰθέρων, πλασμένος γιὰ τὶς πανύψηλες βουνοκορφές, νὰ διασχίζει ὑπερήφανος τὰ ἀπρόσιτα ὕψη, τώρα νὰ ξεχάσει νὰ πετάει! Μὲ ἀτροφικὰ φτερά, μὲ θολὸ τὸ ἀετίσιο βλέμμα του, θλιβερὸ οἰκόσιτο, μουσειακὸ ἔκθεμα πὸν ἀνταλλάσσει τὶς ἀετοφωλιές μὲ τὸ ζωολογικὸ κῆπο. *«Νὰ γίνῃ ἀντικείμενο προσοχῆς τῶν ἐπισκεπτῶν, ἀφοῦ τὸ εἶδος αὐτὸ σπανίζει»!* Δὲν ξέρουμε σὲ ποῖο εἶδος σπάνιο ἀνήκει ὁ αἰετὸς αὐτός. Ἐκεῖνο πὸν ξέρουμε εἶναι, ὅτι αἰετὸς πὸν δὲν πετάει παύει νὰ εἶναι αἰετὸς. Αἰετὸς πὸν βολεύεται σ' ἕνα κλουβί αὐτοκαταργεῖται. Ἀφοῦ παύει νὰ εἶναι ὁ βασιλιάς τῶν αἰθέρων, δὲν εἶναι τίποτα. Τὰ κλουβιά καὶ τὰ κοτέτσια δὲν εἶναι γιὰ τοὺς αἰετούς.

Ὅμως ἂν σπανίζουν οἱ αἰετοὶ πὸν ξέχασαν νὰ πετᾶνε, δὲν σπανίζουν οἱ ἄνθρωποι πὸν ψαλίδισαν τὰ φτερά τῆς ψυχῆς τους καὶ γυροφέρνουν στὰ λασποτόπια τῆς χαμοζωῆς. Πλασμένοι γιὰ οὐρανοδρόμοι αἰετοί, γιὰ νὰ ἀπολαμβάνουν ἀπερίγραπτες πνευματικὲς χαρές, ζηλεύουν τὴ φθορά, τὶς ψευτοχαρές τοῦ αἰσθησιασμοῦ, τὴ ζωὴ τῆς ἁμαρτίας. Ἀξιολύπητα πλάσματα. Δὲν βρέθηκε κανένας νὰ τοὺς πεῖ, πὸς ἡ ψυχὴ δὲν τρέφεται μὲ «σπόρους», μὲ «ἄρτο καὶ θεάματα». Δὲν κλείνεται στὰ χρυσὰ κλουβιά τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας. Δὲν ξεδιψᾷει στὸ πύρινο ὕγρo, στὸ ἀλκοόλ. Δὲν βρίσκει τὸν παράδεισo τῆς τεχνητοῦς παραδείσους τῶν ναρκωτικῶν. **Ναί, ἡ κάθε ψυχὴ εἶναι ἕνας οὐρανοδρόμος αἰετός.** Ἔτσι τὴν ἔπλασε ὁ Θεός. Τὴ δημιούργησε γιὰ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ὑψηλά. **Νὰ ἀπολαμβάνει καὶ νὰ χαίρεται τὶς ὁμορφιές τῆς δημιουργίας.** **Νὰ ποθεῖ οὐράνιες χαρές.** **Νὰ λαχταρᾷ τὰ ἀγαθὰ «ἄ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη».** **Νὰ ἀναπαύεται σὰν παιδί στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα. Νὰ ἐπαναλαμβάνει**

τὰ λόγια τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου: *«Μᾶς ἔπλασε γιὰ σένα, Θεέ μου, καὶ ἡ καρδιά μας εἶναι ἀνήσυχη ἕως ὅτου ἀναπαυθεῖ κοντὰ Σου».*

Πὸς μπορεῖ νὰ ζήσει ἡ ψυχὴ, χωρὶς τὰ οὐράνια αὐτὰ πετάγματα; Πὸς εἶναι δυνατὸν νὰ τραφεῖ, νὰ ἀναπτυχθεῖ σωστά, νὰ χαρεῖ ἀληθινὰ, χωρισμένη, ἀποκομμένη ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς; Ἄν ἡ ὑλικὴ ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὶς ἀπαιτήσεις τῆς, ἡ πνευματικὴ δὲν ἔχει τὶς δικές τῆς; Ἄν τὸ σῶμα ἀτροφεῖ καὶ μαραίνεται χωρὶς τροφοδοσία, τί γίνεται ἡ ψυχὴ,

ὅταν «Λιμῶ ἀπόλλυται» ἢ

τρέφεται μονάχα μὲ ξυλοκέρατα; Εἶναι πράγματι ἀφύσικο καὶ διά-

στροφο ὁ αἰετὸς νὰ μὴν πετάει. Ἀλλὰ τὸ ἴδιο ἀφύσικο εἶναι καὶ ἡ ψυχὴ νὰ μὴν πετάει πάνω ἀπὸ τὴ λάσπη καὶ τὸ χῶμα, πάνω ἀπὸ μικρότητες, ἀδυναμίες, πάθη, αἰσθησιασμούς.

Ὅποιος στερεῖ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀπὸ τὰ οὐράνια πετάγματα καὶ τῆς ἀφαιρεῖ τοὺς ὑψηλοὺς πόθους, τὴν ἐκφυλίζει, τὴν καταδικάζει σὲ ἠθικὸ μαρασμό.

Χωρὶς τὰ φτερά τῆς πίστεως ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει μιὰ ζωὴ ἰσορροπημένη. Τὸν τρώει ὁ κάμπος. Μαραζώνει στὴν πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα, χάνεται στὸ ἀγνωστο, βυθίζεται στὸ χάος, στὸ μηδέν. Ζεῖ στὴν πνευματικὴ σύγχυση, στὸν ἀγνωστικισμό, στὸν μηδενισμό, **«ὡς ἐλπίδα μὴ ἔχων καὶ ἄθεος ἐν τῷ κόσμῳ».** Χωρὶς τὰ φτερά ἡ ἀγωνία κατατρώει τὴν ψυχὴ. Τὸ ἀγχος γίνεται πιεστικό, ἐξοντωτικό. Ἡ ἀνασφάλεια γεμίζει μὲ ἀπελπισία τὴν ὑπαρξη. Γι' αὐτὴ τὴν ἄπτερη ψυχὴ, γιὰ τὴν *«ἀθλιότητα τοῦ χωρὶς πίστη ἀνθρώπου»*, μιλοῦσε ὁ Πασκάλ. *«Ἡ πίστη στὸν Θεὸ εἶναι ἡ ἀναγκαιότητα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος»*, θὰ πρόσθετε ἄλλος. Θλιβερό, ἀλήθεια, αἰετὸς χωρὶς φτερά. Θλιβερότερο ὅμως ἡ ψυχὴ χωρὶς πίστη. Τὸ δράμα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου.

Ἡ ψυχὴ δὲν τρέφεται μὲ «σπόρους», μὲ «ἄρτο καὶ θεάματα». Δὲν κλείνεται στὰ χρυσὰ κλουβιά τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας.

Δὲν ξεδιψᾷει στὸ πύρινο ὕγρo, στὸ ἀλκοόλ. Δὲν βρίσκει τὸν παράδεισo τῆς τεχνητοῦς παραδείσους τῶν ναρκωτικῶν.

Ναί, ἡ κάθε ψυχὴ εἶναι ἕνας οὐρανοδρόμος αἰετός.

Ἔτσι τὴν ἔπλασε ὁ Θεός. Τὴ δημιούργησε γιὰ τὰ μεγάλα καὶ τὰ ὑψηλά.

Νὰ ἀπολαμβάνει καὶ νὰ χαίρεται τὶς ὁμορφιές τῆς δημιουργίας.

Νὰ ποθεῖ οὐράνιες χαρές.

«Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν, ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, οἱ ὄνειδισμοὶ τῶν ὄνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρα-

ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΟΥΛΙΟΥ Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ιε' 1-7
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. θ' 27-35

κλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῶη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς εἰς δόξαν Θεοῦ».

ΟΙ ΔΥΝΑΤΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΑΔΥΝΑΤΟΙ

«Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν».

Γιὰ ἓνα σπουδαῖο θέμα κάνει λόγο, τὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα. Γιὰ τοὺς δυνατοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους Χριστιανοὺς στὴν πίστη. **«Ὁφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν».** Δηλαδή ἔχουμε ὑποχρέωση ἡμεῖς ποὺ εἴμαστε δυνατοὶ στὴν πίστη καὶ στὴν ἀρετὴ, νὰ δείχνουμε ἀνοχὴ καὶ συμπάθεια στὶς πνευματικὲς ἀρρώστιες τῶν ἀδυνάτων ἀδελφῶν μας. Ἡ δική μας ἀγάπη ἄλλωστε στοὺς ἄλλους εἶναι ὀφειλή. Ἐχουμε χρέος νὰ ἀγαποῦμε τοὺς ἄλλους. Ἐνῶ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ σὲ μᾶς εἶναι χαριστική. Χαρίζεται σὲ μᾶς ὁ Χριστὸς, γι' αὐτὸ μᾶς ἀγαπᾷ. Ἀλλὰ πῶς ἡμεῖς εἴμαστε δυνατοί;

A. ΟΙ ΔΥΝΑΤΟΙ ΣΤΗΝ ΠΙΣΤΗ

Δυνατὸς καὶ ἰσχυρὸς, παντοδύναμος, ἅγιος καὶ τέλειος κατὰ πάντα εἶναι μόνον ὁ Θεός. Κάθε μέρα στὴν προσευχή μας, τὸ ὁμολογοῦμε: «Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός...». Καὶ ἡ Παναγία μας ὁμολογεῖ στὴν ὠδή της: **«Εποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατὸς καὶ ἅγιος τὸ ὄνομα αὐτοῦ».** Ἐκανε σὲ μένα μεγάλα καὶ θαυμαστά ἔργα Αὐτός, ποὺ εἶναι ἀπεριόριστη ἡ δύναμή Του καὶ ἅγιο τὸ ὄνομά Του.

Ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε ὅλοι ἀδύνατοι. Πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσουμε ὅτι εἴμαστε γεμάτοι ἀδυναμίες. Ἀδύνατοι ὅλοι μας. Ἀλλὰ γινόμαστε δυνατοὶ μὲ τὴν παντοδύναμη χάρη τοῦ Χριστοῦ μας, ὅσοι πιστεύουν ὀλόψυχα στὸν Κύριο. Ὅσοι ἔχουν στενὴ ἐπικοινωνία μαζί Του, μὲ τὴν ζωντανὴ προσευχὴ καὶ τὴν καθημερινὴ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Ὅσοι μετέχουν τακτικὰ στὰ ἅγια Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας γίνονται δυνατοί, σταθεροί, ἐδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι στὸ καλὸ καὶ στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ. Γράφει χαρακτηριστικὰ ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Ἐγίνεσθε δυνατοί; Στὸν Θεὸ τὸ ὀφείλεις, ποὺ σὲ ἔκανε τέτοιο. Μὲ τέτοιο αἶσθημα θὰ ἀποδώσης καὶ σὺ, δηλαδὴ θὰ θεραπεύσης τὴν ἀσθένεια τοῦ ἄλλου. Κάποτε καὶ ἡμεῖς εἴμασταν ἀσθενεῖς, ἀλλὰ μὲ τὴ χάρη Του γίναμε δυνατοί. Ὁφείλομεν λοιπόν, (χρωσῶμε) ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ, τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν».* Ἀλλὰ ποιά εἶναι τὰ ἀσθενήματα αὐτά;

—Υπάρχουν «ἀσθενήματα», ἀσθένειες, ἀδυναμίες πνευματικὲς. Ἐνεκα τῆς ἀδυναμίας του, τῶν ἐλαττωμάτων του, μπορεῖ ὁ ἄλλος νὰ μᾶς γίνεται

κουραστικός, βαρετός, συχνὰ ἀνυπόφορος. Μπορεῖ καὶ νὰ μᾶς κατηγορεῖ ἀδίκως καὶ νὰ μᾶς πικραίνει. Ἐμεῖς πρέπει νὰ τὸν ἀνεχόμαστε. Νὰ μὴν τὸν ἀποξενώνουμε ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ συμπάθειά μας. Ἀκόμα υπάρχουν ἀδυναμίες ἢ ἀναπηρίες σωματικὲς ἢ ἀρρώστιες ἀνιάτες. Ὁφείλομε ὁ δικὸς τους πόνος νὰ γίνῃ δικὸς μας.

—Υπάρχουν ἀδυναμίες οικονομικὲς ποὺ ζητοῦν τὴν συμπαράσταση καὶ βοήθειά μας.

—Υπάρχουν ἀδυναμίες θρησκευτικὲς. Ὁφείλομε νὰ συγκαταβοῦμε, νὰ διαφωτίσουμε, νὰ στηρίξουμε στὴν ὀρθόδοξη πίστη, ψυχὲς ποὺ κλονίζονται ἀπὸ τὶς αἱρέσεις.

B. ΟΙ ΑΔΥΝΑΤΟΙ ΣΤΗΝ ΠΙΣΤΗ

Δυστυχῶς καὶ σήμερα υπάρχουν πάρα πολλοὶ Χριστιανοὶ **«ἀσθενεῖς τῇ πίστει».** Ἀδύνατοι, ἀλλὰ καὶ ἄρρωστοι μὲ τὸν τρόπο ποὺ πιστεύουν καὶ ζοῦν. Τέτοιους ἀδυνάτους στὴν πίστη καὶ προβληματικούς Χριστιανούς, συναντοῦμε συχνά. Αὐτοὶ μὲ τὴν συμπεριφορά τους, τὴν ἄτακτη ζωὴ τους, ἀποκαρδιώνουν καὶ ἀπογοπεύουν τοὺς ἄλλους Χριστιανούς καὶ σκανδαλίζουν μὲ τὴν ἀσυνεπείά τους. Δὲν εἶναι ἄπιστοι. Ἐνῶ ὅμως πιστεύουν στὸν Θεό, πιστεύουν καὶ σὲ διάφορες προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίες. Πιστεύουν στὰ ὄνειρα καὶ χρησιμοποιοῦν ὄνειροκρίτη. Βλέπουν στὴν τηλεόραση καὶ διαβάζουν τὰ ζώδια. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πιστεύουν στὸ γούρι, στὸ ποδαρικό, στὸ φυτζάνι, στὴ μοίρα, στὶς χαρτορίχτρες. Σὲ ὥρες δοκιμασίας τὰ χάνουν, βρίζουν, βλαστημοῦν, φωνάζουν. Γογγύζουν κατὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἀλλὰ υπάρχουν καὶ ἄλλοι ποὺ πηγαίνουν στὴν Ἐκκλησία κι ὅταν ἔχουν κάποια ἀνάγκη προσεύχονται. Ὅμως τρέχουν καὶ σὲ ἀνθρώπους ποὺ εἶναι ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας. Πηγαίνουν στὰ μέντιουμ, ποὺ εἶναι μαγαζιὰ τοῦ διαβόλου, στὴ μάγισσα. Αὐτὴ εἶναι μιὰ πικρὴ ἀλήθεια, μιὰ σκληρὴ πραγματικότητα. Τί θὰ κάνουμε λοιπόν, γι' αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς μας; Μὲ ἀγάπη καὶ ὑπομονή, μὲ ἀνοχὴ καὶ καλοσύνη θὰ τοὺς βοηθήσουμε, θὰ τοὺς διαφωτίσουμε. Ὅπως ὅταν πᾶμε σ' ἓνα νοσοκομεῖο, βοηθοῦμε ἓνα ἄρρωστο ἀδελφὸ μας. Ἄς εἴμαστε συμπαθεῖς καὶ ἀνεκτικοὶ **«στὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων»**, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς μᾶς ἀνέχεται καὶ περιμένει τὴ μετάνοιά μας.

«Ἀδελφοί, παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. Ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν Χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ Χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. α΄ 10-17 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ιδ΄ 14-22

ὑπὲρ ὑμῶν; Ἡ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ μὴ

Κρίσπον καὶ Γάϊον, ἵνα μὴ τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ γὰρ ἀπέστειλὲ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ΄ εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ».

ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΜΟΦΡΟΣΥΝΗ

«Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες».

Δύσκολη ἡ ἐνότητι ἀκόμα καὶ μεταξὺ Χριστιανῶν. Μεταξὺ ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἔχουν πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ ζήσουν σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, νὰ ὑποταχθοῦν στὴ θεία ἀλήθεια. Παρατηρεῖται σ΄ αὐτὴ ταύτη τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μεταξὺ τῶν πιστῶν, μεταξὺ ποιμένων καὶ πιστῶν. Τέτοια ἔλλειψη ὁμοφροσύνης παρατηρήθηκε στὴν Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου. Καταλυπημένος καὶ πολὺ ἀνήσυχος ὁ ἀπόστολος Παῦλος τοὺς ἐξορκίζει **«εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»** νὰ σταματήσουν τὶς διαιρέσεις, νὰ ἀποκαταστήσουν καὶ καλλιεργήσουν τὴν

κοσμικῶν ἀξιομάτων, ἀλλὰ ἐνότητι πνεύματος καὶ συντονισμό προοπτικῆς μεταξὺ τῶν πιστῶν. Ὅλοι μποροῦν νὰ κερδίσουν τὸν Οὐρανὸν, ἐφόσον ἔχουν τὴν μία καὶ ἀληθινὴ πίστη πρὸς τὸν Θεό, ὁμογνωμοσύνη καὶ ἐνότητι μεταξύ τους.

«ΙΝΑ ΠΑΝΤΕΣ ΕΝ ΩΣΙΝ»

Ὁ Κύριος πολλὰς φορὰς μίλησε γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ ἐνότητι ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔχουν μεταξύ τους οἱ μαθητὲς καὶ ὅλοι οἱ μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰῶνων πιστοί. Κατὰ δὲ τὴ νύχτα τοῦ μυστικοῦ δείπνου στὴν ἐπισημότατη καὶ κατανυκτικότερη ἀρχιερατικὴ του προσευχὴ, πέντε φορὰς παρεκάλεσε τὸν Πατέρα νὰ χαρίσει ὁμοφροσύνη καὶ ἐνότητι στοὺς μαθητὲς καὶ σ΄ ὅλους τοὺς πιστοὺς. **«Πάτερ ἅγιε, εἶπε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὓς δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἐν... Οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ (παρακαλῶ) μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες ἐν ὧσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ, ὅτι σύ με ἀπέστειλας...»** (Ἰωάν. ιζ΄ 11, 20-23).

ΟΜΟΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΕΝΟΤΗΤΑ

Καὶ πολὺ εὐλογα. Διότι τί εἶδους Χριστιανοὶ ἦταν αὐτοί, ἀφοῦ εἶχαν παραμερίσει καὶ Ἰσμονήσει τὴ μεγάλη ἀλήθεια, ὅτι ἡ διδασκαλία καὶ ἡ λυτρωτικὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ σκοπὸ εἶχαν καὶ ἔχουν νὰ ἀποκαταστήσουν καὶ θεμελιώσουν τὴν ἐνότητι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων; Διότι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἀρετὴ συνδέουν καὶ ἐνώνουν, ἐνῶ τὸ ψέμα καὶ ἡ κακία διαιροῦν καὶ χωρίζουν. Μία εἶναι ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄρα ἕνα πρέπει νὰ εἶναι μεταξύ τους οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιὰ νὰ τονίσῃ ἀκριβῶς αὐτὴ τὴν ὁμογνωμοσύνη, τὴν ὁποία θεμελιώνει ἡ πίστις καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, ἔγραφε στοὺς Ἐφεσίους (δ΄ 4-6) : **«Εἴσθε ἕνα πνευματικὸ σῶμα, ἔχετε ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ποὺ σᾶς ἀναγεννᾷ καὶ σᾶς ζωογονεῖ. Ἔχετε ὅλοι σας κληθῆ σὲ μία καὶ τὴν αὐτὴ ἐλπίδα, διότι ὁ Θεὸς γιὰ μιὰ καὶ τὴν αὐτὴ βασιλεία σᾶς ἔχει καλέσει, τὰ ἴδια ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου ἔχει ὑποσχεθῆ σὲ ὅλους, καὶ σᾶς ἔχει δώσει βεβαία τὴν ἐλπίδα τῆς ἀποκτήσεώς τους. Ἐνας εἶναι ὁ Κύριος, μιὰ καὶ τὴν αὐτὴ πίστις ἔχουν ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ Χριστιανοί, ἕνα βάπτισμα ἔλαβαν ὅλοι. Ἐνας καὶ μόνον Θεὸς καὶ Πατέρας ὄλων ὑπάρχει, ὁ ὁποῖος βασιλεύει ἐπὶ ὄλων ἀνεξαιρέτως, ἐνεργεῖ διὰ μέσου ὄλων καὶ κατοικεῖ σὲ ὅλους μαζί καὶ στοῦ καθενὸς τὴν καρδιά ἰδιαίτερως».**

Καὶ γιατί τὰ λέει ὅλα αὐτὰ, ὁ ἀπόστολος Παῦλος; Γιὰ νὰ ἀποδείξει καὶ ἐπιβεβαιώσῃ, ὅτι ὀφείλουν οἱ Χριστιανοὶ νὰ εἶναι ἐνωμένοι μεταξύ τους μὲ τὴν ἀρραγῆ ἐνότητα, ποὺ χαρίζει ὁ Θεός. Φροντίστε, λέει, καὶ καταβάλλετε προσπάθεια **«τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»**. Αὐτὴ ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν δὲν δημιουργεῖ ἀνταγωνισμοὺς καὶ διαιρέσεις, ὅπως ἡ διεκδίκηση ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ

Βαθύτατα συγκινητικὴ ἡ προσευχὴ αὐτὴ τοῦ Κυρίου γιὰ μᾶς. Θεία δωρεὰ ἡ ὁμογνωμοσύνη καὶ ἐνότητι. Ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθεῖ μὲ μόνες τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις. Ἀδύνατον νὰ θεμελιωθεῖ ἐπάνω σὲ δεσμοὺς αἵματος καὶ κοινῆς καταγωγῆς, σὲ ὁμαδικὴ ἐξυπηρέτηση κοινῶν συμφερόντων καὶ ἐπιδιώξεων. Ὁ Θεὸς ποὺ ἐμπνέει τὴν ἀγάπη καὶ δωρίζει τὴν εἰρήνη, αὐτὸς μόνος χορηγεῖ καὶ τὴν ἐνότητα. Τὴν ἐνότητα στὶς οἰκογένειες, τὴν ὁμόνοια στὰ μέλη τῆς κοινωνίας, τὴν συμφωνία καὶ ὁμογνωμοσύνη μεταξύ τῶν ἀντιμαχομένων μερίδων εἴτε στὴν Πολιτεία εἴτε στὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸς κατευθύνει μὲ τὴ χάρη του τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε παρὰ τὴν τόσο φυσικὴ γι΄ αὐτοὺς, διαφορὰ γνωμῶν, νὰ καταλήγουν στὴν ὁμόφωνη παραδοχὴ τῆς ἀλήθειας. Καὶ αὐτὰ, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ θελήσουν νὰ δεχθοῦν τὴν προσφερόμενη ἀπὸ τὸν Θεὸ ἐνότητα, θὰ προσέξουν καὶ θὰ δεχθοῦν τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου, θὰ ἀνοίξουν τὴν καρδιά τους στὴ χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ ἄνθρωπος πλάσθηκε μὲ τὴ δυνατότητα νὰ μοιάσῃ στὸν Θεό. Ἐνα στοιχεῖο αὐτῆς τῆς ὁμοιώσεως εἶναι ἡ ἐνότητα. Πλήρης ἐνότητα καὶ ἀρμονία βασιλεύει μεταξύ τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδας. Αὐτὸ τὸ ἀπειροτέλειο πρότυπο τῆς ἀπόλυτης ἐνότητος καὶ ὁμογνωμοσύνης καλοῦνται οἱ πιστοὶ νὰ μιμηθοῦν, ὥστε νὰ ἀποτελέσουν καὶ αὐτοὶ μιὰ θαυμαστὴ στὸν κόσμον κοινωνία ἐνότητος.

ΥΠΟΜΕΝΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΝΕΙ

ΕΙΝΑΙ συχνά απογοητευτικό να εργάζεσαι, να κοπιάζεις και να μη βλέπεις καρπούς. Να σπέρνεις και να μη θερίζεις. Να φυτεύεις και ο άγρός σου να μην ανθίζει, να μη καρπίζει. Ποιός έχει την δύναμη να υπομένει και να επιμένει; Και αν αυτό χρειάζεται υπεράνθρωπη προσπάθεια στον καθημερινό μόχθο, πόση άντοχη απαιτείται στην πνευματική σπορά!

Πόση υπομονή χρειάζεται να ποθείς την διάδοση του λόγου του Θεού, να εργάζεσαι με αυταπάρνηση για να γνωρίσουν οί συνάνθρωποί μας τον δρόμο της μετάνοιας, να ζήσουν την χαρά του ουρανού, να απαλλαγούν από τυραννικές αδυναμίες, να απολαύσουν την πνευματική ελευθερία... και να μη βλέπεις καρπούς! Τò λάθος μας είναι ότι θέλουμε άμέσως καρπούς. Σήμερα να σπείρουμε και να θερίσουμε. Και όταν δεν βλέπουμε πολλούς καρπούς, όταν ή καρποφορία αργεί, όταν οί ψυχές αντιδρούν στα ουράνια προσκλητήρια, όταν τὰ άγκάθια και οί μέριμνες του κόσμου συμπνίγουν τον άγαθό σπόρο, όταν τò έδαφος αποδεικνύεται πετρώδες, όταν ή άδιαφορία αντιστρατεύεται τò ένδιαφέρον και την στοργική φροντίδα... Τότε λυγίζουμε, καμτόμαστε, αποθαρρυνόμαστε. Διερωτόμαστε αν έχει νόημα μιὰ τέτοια προσπάθεια. Ποιός έχει τή δύναμη να σπέρνει σε βράχια; Ποιός δεν αποκάμνει, όταν ύστερα από πολύμοχθες προσπάθειες αντικρύζει την πνευματική ξηρασία, την ήθικη άδιαφορία, την ψυχρότητα;

Σκεφθήκαμε τόν μόχθο, τὰ ξενύχτια, τόν πόνο της μπτέρας, του πατέρα; Πόσες φροντίδες για να μεγαλώσουν ένα παιδί! Τί καρδιοχτύπια για να προχωρήσει όμαλά, να αναπτυχθεί σωστά, να μορφωθεί, να σφυρηλατήσει ένα δυνατό χαρακτήρα! Και ύστερα τί θυσίες για να μη

του λείψει τίποτα, να μην έχει την αίσθηση του κενού, ώστε να τò αναπληρώσει με τὰ σύγχρονα ύπουλα υποκατάστατα του άλκοόλ, των ναρκωτικών, της κακής παρέας! Και όμως. Οί γονεΐς αυτοί οί ευσυνείδητοι, οί υπεύθυνοι, πόσες φορές βρέθηκαν στην διάψευση των ελπίδων τους! Εΐδαν τὰ όνειρά τους να διαλύονται, τὰ σχέδιά τους να εξαφανίζονται, να αποτυγχάνουν οί προσπάθειές τους. Λες και τόν σπόρο που έσπειραν τόν έφαγαν κοράκια και εις μάτην κοπίασαν. Δύσκολη στιγμή. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη δοκιμασία από την διάψευση των ελπίδων. Να βλέπεις τò οικοδόμημα που χρόνια σχεδιάζεις και προσεκτικά έχτιζες, ξαφνικά να κλονίζεται και να καταρρέει. Ποιός έχει την δύναμη να τò ατενίσει; Ποιός έχει τò ψυχικό σθένος να ξαναρχίσει, έστω και αν όλα γύρω του και μέσα του τόν αποτρέπουν;

Ποιός; Ο άληθινός άνθρωπος του Θεού, ο πιστός Χριστιανός. Στα αυτιά του αντηχούν αδιάκοπα τὰ θεόπνευστα λόγια της πίστης, του θάρρους, της ελπίδας, της υπομονής, της καρτερίας. Τρέμουν τὰ χέρια του; Παραλύουν τὰ γόνατά του από τόν κόπο και την αποθάρρυνση; Εκείνος στηρίζει στην πίστη πάνω την ελπίδα. Και τότε τὰ τρεμάμενα χέρια στηρίζονται. Τὰ παραλελυμένα γόνατα άνορθώνονται. Η πίστη αυτή κλείνει έρμητικά την πόρτα

στην απογοήτευση. Στην απογοήτευση που άχρηστεύει τις δυνάμεις της ψυχής. Και τότε ήρεμα και ψύχραιμα και μέσα στην θύελλα ελπίζει. Τί; Έκανα τò χρέος μου; Προσπάθησα όσο μπορούσα; Έσπειρα τόν άγαθό σπόρο; Και ή καρποφορία δεν ήλθε; Άφου έγώ έκανα τò χρέος μου, όλα τὰ άλλα δεν είναι υπόθεση δική μου. Πρέπει να ειρνεύσω. Έπέτρεψε ο Θεός να μην αποδώσουν οί προσπάθειές μου. Τò σχέδιό Του είναι άνεξερεύνητο. Όποσδήποτε υπάρχει σχέδιο και μάλιστα σχέδιο άγάπης που όταν άποκαλυφθεί θά μäs αφήσει έκπληκτους.

Ποιός μäs είπε πως οί κόποι μας πήγαν χαμένοι; Στην πνευματική σπορά τίποτα δεν χάνεται. Όταν ένας ληστής σώζεται πάνω στον Σταυρό και γίνεται ο πρώτος πολίτης της βασιλείας των ουρανών, πως έμεις θά απογοητευθούμε για τὰ παιδιά μας, για τούς συνανθρώπους μας, επειδή οί κόποι μας δεν απέδωσαν τò ποθούμενο αποτέλεσμα; Ποιός ξέρει, ποιός καλός σπόρος ήταν θαμμένος σ' εκείνη την πέτρινη ψυχή και ξαφνικά κάτω από την θαλπωρή του Ήλιου της δικαιοσύνης, του Χριστού, έδωσε καρπό δικαιοσύνης και σωτηρίας;

Όλα αυτά υπογραμμίζουν τò χρέος μας, τò χρέος της σποράς. Παντού και πάντοτε και κάτω από όλες τις συνθήκες να ρίχνουμε τόν σπόρο της άγάπης.

ZOH

Όρθόδοξον Χριστιανικόν Περιοδικόν.

Όργανον Άδελφότητος Θεολόγων ή «ZOH»

Κυκλοφορεί κάθε μήνα.

Έκδότης: Άδελφότης Θεολόγων ή «ZOH» Σ.Α., Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντής Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ίπποκράτους 189, 114 72 Αθήνα.

Έκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Άνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Άχαρνών.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.gr

ΚΟΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

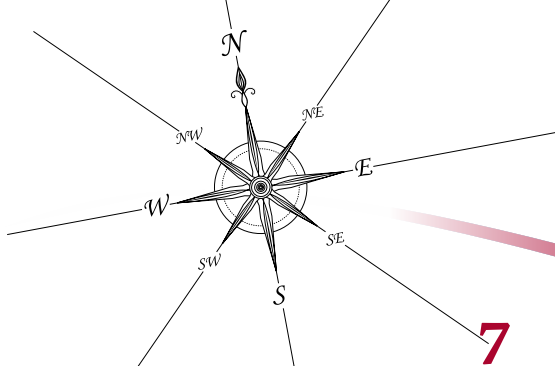
Άποστέλλεται με έπιταγή ή εις γραμματόσημα εις τò Γραφείον του Περιοδικού:

Ίπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ή καταβάλλεται εις τὰ Βιβλιοπωλεία μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Για όλες τις χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ (1786 - 1854)

ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ

Ἡ ματοβαμμένη σελίδα τῆς ἑλληνικῆς ἐπανάστασης κλείνει. Ἡ πρώτη γωνιά τῆς Ἑλλάδας ἀναπνέει πιά ἐλεύθερο ἀέρα. Ὁ Κυβερνήτης κατεβαίνει στὴν Αἴγινα καὶ ρίχνεται στὸ σκληρὸ ἀγῶνα τῆς ἀνασυγκρότησης καὶ τῆς ἀναδημιουργίας. Στὴ δύσκολη αὐτὴ προσπάθεια πολῦτιμος συμπαραστάτης τοῦ Κυβερνήτη εἶναι ὁ Γεώργιος Γεννάδιος, τὸν ὁποῖο καλεῖ νὰ ἀναλάβει τὴν ὀργάνωση τοῦ Κεντρικοῦ Σχολείου τῆς Αἴγινας. «Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀμφιβάλλει, τοῦ γράφει, ὅτι θέλετε ἀναδεχθεῖ μετὰ προθυμίας τὸ ἔργον τοῦτο, διὰ νὰ καταβάλετε τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς παιδείας εἰς τὴν νεολαίαν τοῦ ἔθνους σας, διὰ τὸν φωτισμὸν τοῦ ὁποῖου ἠγωνίσθητε ἐξ ἀρχῆς μετὸς τῶν ζῆλων».

Ὁ Γεννάδιος μὲ συγκίνηση διαβάζει τὸ ἔγγραφο τοῦ Κυβερνήτη καὶ μὲ προθυμία λέει τὸ παρὼν. Κατεβαίνει στὴν Αἴγινα καὶ ρίχνεται ἀμέσως στὴ δουλειά. Καταρτίζει τὸ πρόγραμμα καὶ ἀρχίζει ἐγγραφὲς σ' ἓνα ἀπέριττο οἶκημα.

Τὸν Ἠπειρώτη Σχολάρχην τὸν ἀπασχολοῦσε τὸ θέμα τῆς πνευματικῆς καλλιέργειας τῶν μαθητῶν καὶ δὲν παρέλειπε καμιὰ εὐκαιρία νὰ δίνει στοὺς μαθητὲς του τὸ θεῖο νέκταρ τῆς πίστεως καὶ νὰ φουστὰ στὴν καρδιά τους τὴν ἀγάπην στὴν πατρίδα.

Δὲν ἔμεινε ὅμως γιὰ καιρὸ στὴν Αἴγινα ὁ Γεννάδιος. Μετὰ τὴν τραγικὴ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια ἄφησε τὸ ὄμορφο νησί καὶ ἤρθε στὴν Ἀθήνα. Ἐδῶ ἵδρυσεν τὸ «Γυμνάσιον» τῶν Ἀθηνῶν, ποῦ σὲ λίγο ἔγινε τὸ πνευματικὸ καὶ ἔθνικὸ κέντρο τῆς ἀθηναϊκῆς νεολαίας. Διότι δὲν παρέλειπε σὲ κάθε παράδοση, ὅπως λέει ἓνας ἀπὸ τοὺς μαθητὲς του, «ὁ ἔκτακτος ἐκεῖνος καὶ σχεδὸν μυθώδης διδάσκαλος, ὁ στρατιώτης, ὁ παιδαγωγός, ὁ ἥρωας, ὁ εὐεργέτης, ὁ πατὴρ τῆς πατρίδος νὰ ὑποκαίει τὰς ψυχὰς διὰ τοῦ πυρὸς τῆς φιλοπατρίας, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ ἀγνότατος μυσταγωγός».

Ἐθνικὸ παλμὸ μετέδιδε ἀπὸ τὴν ἔδρα ὁ Γεννάδιος ἰδίως στὶς δύσκολες μεταεπαναστατικὲς στιγμὲς τῆς Ἑλλάδας. Καὶ μιὰ τέτοια ἱστορικὴ στιγμὴ γιὰ τὸ ἀναστημένο γένος ἦταν καὶ ἡ κήρυξη τῆς κρητικῆς ἐπανάστασης τοῦ 1841.

Τὸνο βαθύτατου σεβασμοῦ ἀποπνέουν τὰ ἀπομνημονεύματα καὶ ἄλλων μαθητῶν τοῦ Γενναδίου. «Ὁ Γεννάδιος διδάσκων, γράφει ὁ Π. Σοῦτσος, ἐνέπνεε τὴν ἀγάπην τῆς ἐλευθερίας καὶ τὸν πόθον τῆς ἀπελευθερώσεως ὅλου τοῦ ἑλληνικοῦ γένους. Καθὼς ὁ πρὸ αὐτοῦ, Γεννάδιος ὁ Σχολάρχης, ὑπέκρυψεν εἰς τὰ δίπτυχα τῆς Πατριαρχείας τὸν ἀετὸν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὁ Γεώργιος Γεννάδιος τὸν αὐτὸν ἀετὸν εἰς τὰ στήθη τῶν ἀναρίθμητων μαθητῶν αὐτοῦ ὑπέκρυψεν».

Τὸ γεγονός ὅτι οἱ παραδόσεις τοῦ μεγάλου ἐκεί-

νου Ἠπειρώτη δασκάλου μετέδιδαν χριστιανικὸ καὶ ἔθνικὸ παλμὸ, ἦταν ὁ λόγος ποῦ τὸ σχολεῖο τοῦ Γενναδίου δὲν εἶχε μόνον νεαροὺς μαθητὲς. Εἶχε καὶ ἠλικιωμένους ἀκροατὲς. «Ἱερεῖς, ἱεράρχαι, πολῖται πάσης τάξεως, ἀγωνισταί, πολιτικοί, στρατηγοί, φουστανελοφόροι, συνωθοῦντο ἐν θρησκευτικῇ σιγῇ εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ Γενναδίου», σημειώνει ἓνας αὐτόπτης μάρτυρας. Καὶ ὅλοι αὐτοὶ συγκινούνταν καὶ συχνὰ ἐδάκρυζαν. Ὁ Γέρος τοῦ Μωρνά, ποῦ ἦταν τακτικὸς ἀκροατὴς τοῦ Γενναδίου, πολλὰς φορὲς γιὰ νὰ κρύψει τὴν συγκίνησίν του ἔβγαζε τὴν ταμπακοθήκην του καὶ ρουφοῦσε καὶ ἔπειτα σκούπιζε τὰ μάτια του μὲ τὸ μεγάλο χρωματιστὸ του μαντήλι.

Δὲν θὰ μπορέσουμε ὅμως ν' ἀποκτήσουμε μιὰ πλήρη εἰκόνα τοῦ Γενναδίου ὡς δασκάλου, ἂν δὲν σταθοῦμε καὶ μπρὸς στὴ θερμὴ ἀγάπην του στὸν κάθε μαθητὴ. Ἡ ἀγάπην αὐτὴ δὲν περιοριζόταν μόνον μέσα στὴν τάξη, ἀκολουθοῦσε τοὺς μαθητὲς του καὶ ὅταν τελείωναν τὸ «Γυμνάσιον» καὶ ἤθελαν νὰ συνεχίσουν ἀνώτερες σπουδὲς στὴν Εὐρώπην. Τότε μὲ πατρικὴ στοργὴ φρόντιζε καὶ τοὺς ἐξασφάλιζε κάποια ὑποτροφία γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ εἴτε ἀπὸ τὸ κράτος εἴτε, συνθηθέστερα, ἀπὸ διάφορους φίλους τοῦ φιλέλληνας.

Δὲν ἀρκοῦσε ὅμως νὰ τοὺς στέλνει στὴν Εὐρώπην νὰ σπουδάσουν. Μὲ ἀγάπην παρακολουθοῦσε τόσο τὶς ὑλικές, ὅσο καὶ τὶς πνευματικὲς τοὺς ἀνάγκες. Συχνὰ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του τοὺς ἔστειλε μικρὴ βοήθεια. Καὶ πάντοτε τοὺς ἔδινε πατρικὲς συμβουλές. Τοὺς τόνωνε τὸ θάρρος. Τοὺς ἐνέπνεε τὴν καρτερία. «Ἐπιμονὴ καὶ ἐπιμονὴ διὰ νὰ δυνηθῆτε νὰ ἀναστήσετε μιὰν νέαν γενεάν», ἔγραφε στὸ μαθητὴ τοῦ Βασίλειου Οἰκονομίδη, ποῦ ἔγινε ἀργότερα Καθηγητὴς τῆς Νομικῆς.

Στὴν ἄδολη αὐτὴ καὶ πατρικὴ ἀγάπην τοῦ Γενναδίου, τὰ νιάτα ἀπαντοῦσαν μὲ λόγια σεβασμοῦ καὶ πράξεις εὐγνωμοσύνης.

Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς φιλέλληνας ἢ ἀπὸ τοὺς πλούσιους Ἕλληνας, στοὺς ὁποίους ὁ Γεννάδιος ἔστειλε τοὺς νέους νὰ σπουδάσουν, τὸν εὐγνωμονοῦσαν γιὰ τὴν εὐκαιρία καὶ τὴν τιμὴν, ποῦ τοὺς ἔκανε καὶ τοῦ ζητοῦσαν νὰ τοὺς στέλνει καὶ ἄλλους.

Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἐκπαιδευτικὸ ἔργο τοῦ Γενναδίου δὲν ἦταν χωρὶς δυσκολίες καὶ ἐμπόδια. Συνάντησε κι αὐτός, ὅπως κάθε ἀνιδιοτελεὴς ἀγωνιστὴς τοῦ καθήκοντος, συκοφαντίες καὶ κατατρογγυλούς. Δὲν δείλιασε ὅμως οὔτε στιγμὴ. Ἦξερε ὅτι εἶχε πάντα στὸ πλευρὸ τοῦ ὅλους ἐκείνους ποῦ ἀγαποῦσαν τὴν Ἑλλάδα, ὅλους ἐκείνους ποῦ ἐνδιαφερόντουσαν γιὰ τὴν πρόοδο τῆς παιδείας καὶ τὴν ἠθικὴ μόρφωση τῆς νέας γενιᾶς. Κι ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς πρῶτος ἦταν ὁ πρῶτος πολίτης, ὁ Καποδίστριας, ὁ ὁποῖος σ' ἓνα τοῦ ἔγγραφο χαρακτήριζε τὸν Γεννάδιο μὲ τὴ φράση: «εἶσθε ὁ πατέρας τῶν μαθητῶν σας».

(Συνεχίζεται)

ΓΙΑΤΡΟΙ ΜΕ ΦΩΤΙΣΜΕΝΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Γενναία απάντηση στην παρακμή του θάρρους, που μαστίζει την εποχή μας, έδωσαν οι αναισθησιολόγοι της Σάμου με την άποχή τους από τις έκτρώσεις. Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα της «Ναυτεμπορικῆς» (15.5.2017): «*Αρνοῦνται νὰ χορηγήσουν ἀναισθησία σὲ περιπτώσεις διακοπῆς κύησης, ἐκτός ἂν συντρέχουν ἰατρικοὶ λόγοι κινδύνου τῆς ζωῆς, οἱ ἀναισθησιολόγοι τοῦ νοσοκομείου Σάμου μὲ ἀπόφασή τους πὸν κοινοποιήθηκε ἔγγραφο στὴ διοίκηση. Ἐπικαλοῦνται τὸ ἄρθρο 31 τοῦ Νόμου 3418/2005 (Κώδικας ἰατρικῆς δεοντολογίας) τὸ ὁποῖο ἀναφέρει πὼς “ὁ ἰατρὸς μπορεῖ νὰ ἐπικαλεσθεῖ τοὺς κανόνες καὶ τὶς ἀρχὲς τῆς ἠθικῆς συνειδησῆς του καὶ νὰ ἀρνηθεῖ νὰ ἐφαρμόσει ἢ νὰ συμπράξει στὶς διαδικασίες τεχνητῆς διακοπῆς τῆς κύησης...”*». Τὸ θέμα εἶναι πολὺ σοβαρὸ γι’ αὐτὸ καὶ πλήρως δικαιολογημένη ἡ ἄρνηση νὰ συμπράξουν οἱ ἀναισθησιολόγοι παρὰ συνείδηση στὶς έκτρώσεις. Παράλληλα μὲ τὴ διαστροφή πὸν προκαλεῖ ἡ ἔκτρωση στὴν ψυχὴ καὶ στὴ συνείδηση τῆς μητέρας, δὲν εἶναι μικρότερη ἢ φθορὰ πὸν ἐπιφέρει στὴ συνείδηση τῶν γιαιτρῶν. Δὲν εἶναι πιὰ γιαιτροί. Εἶναι δολοφόνοι. Δὲν ὑπηρετοῦν τὴ ζωὴ. Ὑπηρετοῦν τὸ θάνατο. Μὲ ἀμβλυμένη πλέον συνείδηση εἶναι ἀκατάλληλοι γιὰ τὴν ἄσκηση τοῦ ἱεροῦ λειτουργήματός τους. Γίνονται καὶ ἐπίορκοι, ἀφοῦ ἀθετοῦν τὴν ὑπόσχεσή τους, τὸν ὄρκο τους, ὅπως διατυπώνεται στὴ «ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΣΗΣ». Σ’ αὐτὴν ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐξῆς: «...*θὰ διατηρήσω τὸν ὑπέριπτο σεβασμὸ γιὰ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς συλλήψεως, ἀκόμα καὶ κάτω ἀπὸ ἀπειλή, δὲν θὰ χρησιμοποιοῦμαι τὶς ἰατρικὲς μου γνώσεις ἀντίθετα μὲ τὸ νόμο τῆς ἀνθρωπότητας...*»

ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ ΟΧΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ

Αὐτὰ τονίζει ἡ «Διακήρυξη τῆς Γενεύσης». Καὶ τὸ καίριο ἐρώτημα: Πὼς οἱ γιαιτροὶ θὰ συμβιβάσουν τὴν παράγραφο γιὰ «*ὑπέριπτο σεβασμὸ τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπὸ τὴν ὥρα τῆς συλλήψεως*» μὲ τὴν ἐν ψυχρῷ δολοφονία τῆς ἀθώας καὶ ἀνυπεράσπιστης κυοφορούμενης ζωῆς; Τέτοιες ἀντιφάσεις καὶ ἀνακολουθίες εἶναι ἀπαράδεκτες γιὰ τὴν υπεύθυνη ἄσκηση τῆς ἰατρικῆς. Αὐτοκαταργεῖται γιαιτὶ ἀντιφάσκει στὴ δεοντολογία τῆς. Ἄναιρεῖ τὸν σκοπὸ καὶ τὸν λόγο ὑπάρξεώς τῆς. Γιατὶ σκοπὸς τῆς ἰατρικῆς εἶναι νὰ ἐσβεται καὶ νὰ προστατεύει τὴ ζωὴ. Ὅχι νὰ τὴν δολοφονεῖ. Καὶ ἡ ἔκτρωση εἶναι ψυχρὴ δολοφονία καὶ διαστροφή. Δὲν ὑπάρχει χειρότερη διαστροφή ἀπὸ τὸ νὰ δολοφονεῖ ἡ ἴδια ἡ μητέρα τὸ σπλάχνο τῆς. Τὴν ὥρα ἐκεῖνη διαστρέφει τὸ μητρικὸ φίλτρο, τὴ φύση τῆς, τὴν ἴδια τὴν ἀγάπη. Ὅπως εἶχε δημοσιευθεῖ στὴ γαλλικὴ ἐφημερίδα «Le Monde»: «*Οἱ ἐκτρώσεις ἔχουν γίνεαι ἢ πὸν μεγάλη ἀπειλή γιὰ τὴν εἰρήνη, διότι καταστρέφουν τὴ συνείδηση τῆς μητέρας καὶ τὴν ἀγάπη τῆς. Σκοτώνοντας τὸ παιδί τῆς, σκοτώνει τὴ ζωὴ. Τὴ ζωὴ πὸν εἶναι προορισμένη ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ μεγάλα πράγματα, γιὰ νὰ ἀγαπᾶ καὶ νὰ ἀγαπᾶται. Δὲν πρέπει ἐπομένως νὰ ἐκπλησοῦμαστε, διότι τόσα κακὰ ξεκύνονται ἀπὸ παντοῦ. Ἀπὸ τὴ στιγμή πὸν μιὰ μητέρα μπορεῖ νὰ σκοτώνει τὸ παιδί τῆς, τί καλὸ εἶναι δυνατὸν νὰ περιμένει κανεῖς ἀπὸ τοὺς ἄλλους;*».

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Ἡ ἀπόσυρση τῶν ΗΠΑ ἀπὸ τὴ συμφωνία τοῦ Παρισιοῦ γιὰ τὴν κλιματικὴ ἀλλαγὴ προκάλεσε σοβαροὺς προβληματισμοὺς γιὰ τὸ περιβάλλον καὶ τὸ μέλλον τοῦ Πλανήτη μας. Μάλιστα τὸ γεγονός αὐτὸ συνέπεσε μὲ τὴν 5η Ἰουνίου, ἡμέρα παγκοσμίως ἀφιερωμένη στὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος. Καὶ εἶναι κρίμα τὸ περιβάλλον, πὸν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου, νὰ καταντᾶ ἐφιαλτικὸ γι’ αὐτόν. Γενικὴ ἢ διαπίστωση καὶ καθημερινὲς οἱ προειδοποιήσεις: Πεθαίνουν οἱ ὤκεανοί. Ψοφοῦν τὰ πουλιά. Στὶς βιομηχανικὲς περιοχὲς ἀπαγορεύουν στὰ παιδιά τὴν ὥρα τῆς γυμναστικῆς νὰ κάνουν βαθιὲς εἰσπνοὲς γιὰ νὰ μὴν καταπίνουν τὴ δολιπριασμένη ἀτμόσφαιρα τῆς πόλεως. «*Ἡ οἰκολογικὴ καταστροφή τοῦ πλανήτη μας, περισσότερο ἀπὸ τὸν ὄλεθρο ἐνὸς πυρηνικοῦ πολέμου, ἴσως ἀποτελεῖ τὸν μεγαλύτερο κίνδυνο τοῦ 21ου αἰῶνα*». Γίνεται φανερό, ὅτι ὁ ἄπληστος ἀνθρωπος τῆς ὑπερκαταναλωτικῆς κοινωνίας, μὲ τὴν ὑλιστικὴ νοοτροπία καὶ ζωὴ, τορπιλίζει τὴν οἰκολογικὴ ἰσορροπία καὶ ἀνατρέπει τοὺς φυσικοὺς ὅρους τῆς δημιουργίας. Ὅποιος περιφρονεῖ τὸν Θεὸ, περιφρονεῖ καὶ τὸ ἔργο Του, τὴ φύση καὶ τὸν ἀνθρωπο. Χρειάζεται, λοιπόν, μιὰ ἐπανατοποθέτηση τοῦ προβλήματος τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ. Νὰ γίνεαι ἀνθρώπινος καὶ ἀνθρωπιστικός. Διαφορετικὰ θὰ καταντᾶ ἀπάνθρωπος καὶ καταστροφικός. Ὁ ἀνθρωπος δὲν ξεδιψᾷ μὲ πετρέλαιο. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ «ζὼν ὕδωρ». Δὲν εἶναι γρανάζι μηχανῆς. Εἶναι ἔμψυχη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, καλεσμένος νὰ ἀναπνεῖ ἐλευθερα στὶς καθαρὲς κορυφὲς μιὰς ἀνώτερης ζωῆς.

ΟΧΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Τὸ πρόβλημα τῆς παιδείας εἶναι ζωτικῆς σημασίας, γι’ αὐτὸ καὶ χρειάζεται ἀνθρώπους μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα εὐθύνης, χωρὶς προχειρότητες καὶ αὐτοσχεδιασμούς. Ὅσοι ἐπιχειροῦν - καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Παιδείας - νὰ προσφέρουν ἀρχὲς ἀγωγῆς, ἀντλώντας ἀπὸ τὶς προσωπικὲς τους ἀντιλήψεις καὶ μαρξιστικὲς ἰδεοληψίες, ἀγνοώντας ἢ περιφρονώντας διεθνεῖς καταξιωμένα πρότυπα εἶναι τελειῶς ἀκατάλληλοι. Μεταρρυθμιστικὲς προτάσεις μὲ κριτήρια μικροκομματικῶν σκοπιμοτήτων ὀδήγησαν τὴν παιδεία σὲ ναυάγιο. Καιρὸς ὅλες οἱ ὑγιεῖς δυνάμεις τοῦ τόπου μας νὰ διακηρύξουν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνση καὶ εἰς πείσμα κάθε ψευδοπροοδευτισμοῦ, ὅτι ἡ προσπάθεια ὄσων ἐπιχειροῦν νὰ κατεδαφίσουν τὸ οἰκοδόμημα τῶν ὑγιῶν πνευματικῶν ἀξιών θὰ πέσει στὸ κενό. Τὸ αὐξανόμενο κύμα τῆς ἀμάθειας πρέπει ἐπιτέλους νὰ κοπάσει. «*Ἡ πολιτεία ἀκολουθεῖ, δυστυχῶς, τὸ χειρότερο δρόμο, κατεβάζει τὸ ἐπίπεδο τῶν σπουδῶν. Ἀντὶ νὰ τὸ ὑψώσει ἐκεῖ πὸν μποροῦν νὰ φτάσουν οἱ λίγοι καλοί, τὸ κατεβάζει ἐκεῖ πὸν φτάνουν οἱ πολλοὶ κακοί. Τὸ νὰ κάνεις ἐκπτώσεις στὴν ἐκπαίδευση δὲν εἶναι δημοκρατικὴ ἰδέα. Ἡ πολιτικοποίηση βρῖσκειται στὴ ρίζα ὄλων τῶν κακῶν. Ἡ παραποίηση τῆς ἔννοιας τῆς δημοκρατικῆς ἰσότητας, ἡ δημαγωγικὴ τάση γιὰ ἐπιείκεια πρὸς τοὺς πολλοὺς, ὄλα αὐτὰ πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἀλλαγὴ τῶν ἀνωτάτων στόχων τῆς παιδείας πὸν πρέπει νὰ μένουν ἀναλλοίωτοι γιὰ ὄλους...*» (Ζακλίν ντε Ρομιγύ).

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰετροκοσμοῦ 189
114 72 ΑΘΗΝΑ